

Ko so se v noči od 29. na 30. november 1943 v slikovitem bosanskem mestecu Jajcu v en plamen zlili plameni plamenic, katerih svetlobni žarki so jugoslovanskim narodom in narodnostim utirali pot skozi temo naporov in odrekanih, ki jih ni bilo malo v letih poprej, se je rodila nova federativna Jugoslavija. V tej zgodovinski noči je 157 izvoljenih delegatov na drugem zasedanju AVNOJ potrdilo v skupnem oboroženem boju izraženo trdno voljo vseh naprednih sil o izgradnji Jugoslavije kot državne skupnosti enakopravnih narodov na demokratičnem federativnem načelu. Delegati so s sprejemom sklepov v obliki deklaracije in ustreznih odlokov s podrobnejšimi določili enkrat za vselej odgovorili tistim, ki jih je »skrbela« usoda Jugoslavije. Odgovor je bil jase: ni več prostora za stare izkoriščevalske odnose in ni več možnosti za povratak tistih, ki so jugoslovanske narode sramotno prepustili tujim zavojevalcem.

Tudi slovenski narod, ki je že v oktobru istega leta na Kočevskem zboru odposlancev slovenskega naroda končno-veljavno stopil v krog suverenih narodov in začel uresničevati Cankarjeve besede: »Narod si bo pisal sodbo sam!«, je preko svoje delegacije izrazil trdno prepričanje, da bo svojo državnost in perspektivo lahko uspešno gradil le v federativni državi skupaj z drugimi narodi in narodnostmi. Med drugimi sklepi je Protifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije na svojem drugem zasedanju v Jajcu sprejel tudi odločitev o potrditvi odloka vrhovnega plenuma OF ter predsedstva ZAVNOH, da se tisti deli slovenskega in hrvaškega ozemlja, ki so bili že prej pod Italijo, priključijo k Sloveniji in Hrvatski.

AVNOJ se je tako konstituiral kot vrhovni zakonodajni in izvršni predstavniški organ Jugoslavije oziroma kot vrhovni predstavnik suverenosti narodov in države Jugoslavije. Uresničena je bila torej nadaljnja stopnja v ustanavljanju nove državne skupnosti jugoslovanskih narodov, ki je imela korenine v temeljnih organih ljudske oblasti, to je v narodnoosvobodilnih odborih, in uzakonjene so bile dotedanje pridobitve osvobodilnega boja jugoslovanskih narodov.

Ko danes, ob rojstnem dnevu jugoslovanske republike zremo devetintrideset let nazaj in ko spet z obratnim pogledom pretresamo vsako od teh let, ki skupaj sestavljajo že skoraj štiri desetletja, ne moremo mimo ugotovitve, da je za nami čas, ki vsebuje, parcialno gledano, veliko hudih preizkušenj, v celoti gledano pa to obdobje kaže na hitre korake napredka v naši družbi. Sorazmerno malokrat je bilo možno optimistično zatrjevati, da je pred nami samo lepa, utrjena in nenevarna pot, vedno pa je bilo prisotno prepričanje, da s skupnimi močmi in trdno voljo za premagovanje težav lahko preskočimo tudi najhujše prepreke. Skratka, življenjskega optimizma in upanja v boljšo prihodnost ter pripravljenosti za aktivno delo v prid le-ti ni nikoli primanjkovalo, pa čeprav je bilo treba tu in tam »danes« narediti korak nazaj zato, da bi lahko »jutri« smejeje stopili več korakov naprej. In prav takemu odnosu se moramo zahvaliti, da je bila presežena vrsta, kot bi pesimistično rekli, brezizhodnih situacij, katere so danes, ko moramo zaradi zaostrenih ekonomskih razmer ponovno razmišljati o racionalnejšem načinu dela in življenja, skorajda že utočile v brezno pozabljenja.

OB PRAZNIKU REPUBLIKE

Vedno je bilo odločilno to, da ima družba jasen in realen program svojega razvoja, da natančno ve, kaj želi, pa tudi, kako bodo te želje uresničene in seveda, da je prisotna pripravljenost delovnih ljudi in občanov, da v skupaj dogovorjene razvojne zamisli vlijejo svoj življenjski in delovni elan.

Edino skupaj dogovorjen oziroma široko demokratično podprt program razvoja, ki pa seveda mora temeljiti na realnih temeljih, je porok za pozitivne ekonomske in druge širše družbene premike. Neomajna je moč ljudskih množic, ki čutijo, da so gospodarji svoje usode, da je resnično od njih samih odvisna bodočnost, kar se je lepo izkazalo v vrsti primerov iz našega bližnjega vsakdana. Delo je lepše steklo in ni bilo zastojev, če so se delavci med seboj odkrito pomenili, kako je možno bolj kvalitetno izkoristiti delovni čas. V

nekaterih krajevnih skupnostih so že v določeni meri ukrotili probleme v zvezi s preskrbo in pravično razdelitvijo dobrin. In še bi lahko naštevati primere, ki kažejo na to, da je potrebno ustvarjati več humanosti v medsebojnih odnosih, več odkristosti, več možnosti za uresničevanje pošteno usmerjenih pobud in predlogov delovnih ljudi in občanov.

Danes nobeden od prej omenjenih faktorjev ne manjka. Imamo realnejše srednjeročne in druge načrte, ki so že ali pa še bodo v kratkem prilagojeni stabilizacijskemu kurzu. Ljudje so pripravljeni vložiti napore v odpravljanje težav, seveda pa ne moremo pričakovati, da bodo vse težave odpravljene čez noč. Tudi v tej situaciji bomo namreč morali na marsikaterem področju »danes« narediti korak nazaj, da bomo »jutri« lahko hodili po lažji poti. Tako kot v družinskem proračunu lahko z največjo gotovostjo računamo samo s sredstvi, ki smo jih zaslužili sami, tako tudi v družbenem merilu ne moremo potrošiti več, kot smo vsi skupaj ustvarili. Prav v slednjem razmišljanju tiči zahteva po spremembi v naši miselnosti, ki se včasih težko sprijazni s tem, da ne moremo imeti vsega, kar bi želeli imeti. Lepo se je peljati po novo asfaltirani cesti; slovesno vzdušje vlada, ob odpiranju novih gradbenih objektov s področja gospodarstva ali negospodarstva; prav tako je prijetno slišati za nove stvaritve in projekte na področju kulture, izobraževanja in drugih družbenih dejavnosti; toda najlepše je, če zremo za nakup novega stroja v tovarni, za modernizacijo in avtomatizacijo proizvodnje, ki ima za posledico višjo produktivnost. Pa tudi boljše delovne pogoje za delavce, kar je še posebej pomembno za kamniško občino, v kateri je v gospodarskem sektorju še precej težkega fizičnega dela, za katerega poleg tega tudi primanjkuje delovne sile.

Tudi v kamniški občini se s spremembami srednjeročnega družbenega plana, ki so trenutno še v razpravi, želimo usmeriti predvsem v ustvarjanje večjega družbenega proizvoda, ki mora biti seveda zanimiv za tržišče. Takih možnosti, seveda še neizkoriščenih, je v Kamniku še dovolj. Od večjega kolača pa bomo lahko večji kos kruha odrezali posameznim porabnikom. Letošnji rezultati gospodarjenja nas lahko samo spodbujajo, da še bolj pogumno stopimo po začrtani poti, na kateri je en sam smerokaz z napisom STABILIZACIJA. Veliko naporov so morali v letošnjem letu kamniški delavci vložiti in marsikomu se je bilo treba, tako kot že velikokrat v zadnjih devetintridesetih letih, odpovedati, da smo ostali na stabilizacijskem kurzu. Da je to prava smer, nam potrjujejo prav letošnji gospodarski rezultati, ki so prvič po dolgem času relativno precej nad republiškim povprečjem.

In kaj bi lahko republiki zaželeli ob njenem rojstnem dnevu? Ni težko opredeliti vsebine iskrenih želja, saj so želje, da nam bo vsem skupaj dobro in lepše, in obljuba, da si bomo v tej smeri vsi skupaj še bolj prizadevali, najlepše voščilo republiki za njen in naš praznik. Vsem delovnim ljudem in občanom želim prijetno počutje v prazničnih dneh in da bi vsakdo uspel ugotoviti način, kako čimveč doprinesiti k boljšim skupnim delovnim in drugim rezultatom v naši družbi, tako da bomo ob prihodnjem, jubilejnem rojstnem dnevu republike še bolj zadovoljni zrlji na prehojeno pot.

MILAN MARINIČ

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM
ČESTITAMO OB PRAZNIKU REPUBLIKE

občinske družbenopolitične organizacije
občinska skupščina
izvršni svet in
uredništvo Kamniškega občana

Ob prazniku republike bo osrednja občinska slovesnost v petek, 26. novembra ob 18. uri v šolskem centru Rudolf Maister. Govoril bo predsednik občinskega odbora ZZB NOV Janez Prezelj, v kulturnem programu pa bodo nastopili Pihalni orkester Solidarnost in mladinska kulturna skupina Pedenjmožic.

Občane pozivamo, da se prireditve udeležijo v čim večjem številu in da poskrbijo, da bodo v počastitev praznika izobešene zastave.

OK SZDL

OBVESTILO

V zvezi z nabavo plina za gospodinjstvo na kupone daje Komite za družbenoekonomski razvoj Skupščine občine Kamnik naslednje obvestilo:

1. Kuponi za nabavo plina, ki so bili izdani novembra letos, veljajo do 15. 12. 1982.
2. Če kuponi do roka veljavnosti zaradi morebitnih skromnejših količin plina ne bodo izkoriščeni, ostanejo še naprej v veljavi in bodo gospodinjstva lahko nabavila plin na te kupone.
3. Na podlagi obvestila Plinarne Ljubljana predvidevamo, da bo dobava plina najkasneje do 15. 12. tega leta takšna, da bodo pokrite količine, za katere so bili izdani kuponi.
4. Gospodinjstva, ki nimajo gospodinjstevskih aparatov na plin iz jeklenke, nimajo pravice do nakupa plina. Kontrolo nad tem bodo izvajale pristojne inšpekcijske službe v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi.
5. Glede na spremembo delovnega časa, bodo vse prodajalne plina na območju občine Kamnik od 22. 11. 1982 dalje prodajale plin od 16. ure naprej.
6. Plin na kupone bodo prodajale vse prodajalne plina na območju občine Kamnik, in sicer:

- prodajalna plina v Kamniku, TP Kočna, Univerzale, Medvedova ul. 15
- prodajalna plina v Mostah - Žirovnici Ciril
- prodajalna plina na Vrhopolju - Kladnik Jože
- prodajalna plina v Buču - Kališnik Alojz
- prodajalna plina v Šmarci - Rode Viktor
- prodajalna plina v Nosovčah - Šarlija Ljudmila.

7. Dodatne informacije daje Komite za družbenoekonomski razvoj SO Kamnik. Ob morebitnih spremembah bomo potrošnike plina o njih obvestili.

Komite za družbenoekonomski razvoj občine Kamnik

OD VSEPOVSOD

● Cene so bile tudi v oktobru višje

BEOGRAD - Cene na drobno so bile oktobra za 2,1 odstotka višje kot septembra, ugotavlja zvezni zavod za statistiko. Od januarja do oktobra so se cene povečale za 26,4 odstotka, medtem ko so bile oktobra v primerjavi s istim lanskim mesecem za 29,7 odstotka višje. Statistiki so tudi ugotovili, da so k višjim oktobrskim cenam največ pripomogle cene neindustrijskih živilskih izdelkov, medtem ko naj bi bil pomen in učinek poljščin, mesa, mleka in industrijskih živil neprimerno manjši. Najbolj so se v oktobru podražili obleka in obutev in sicer za 12,8 odstotka.

● Ugodna statistika, stanje dejansko slabše

LJUBLJANA - V letošnjih desetih mesecih je slovensko gospodarstvo pokrilo z blagovnim izvozom kar 90,5 odstotka svojega uvoza. Jugoslavija je v tem času pokrila svoj uvoz 75 odstotno, ugotavlja Zavod za statistiko SR Slovenije. Tako je slovenska blagovna menjava s tujino najbolj ugodna po letu 1965. Vendar so ti podatki po svoje varljivi, kajti dejstvo je, da so takšni rezultati predvsem plod manjšega uvoza, ne pa večjega izvoza. V letošnjih devetih mesecih je namreč Slovenija uvozila za 73,5 milijarde dinarjev blaga, kar je za 11 odstotkov manj kot ga je uvozila v istem obdobju lani. Ob tem se je sorazmerno skromno povečal slovenski izvoz, saj je vrednostno znašal 66,5 milijarde dinarjev in je bil za štiri odstotke večji kot v lanskih desetih mesecih. Hkrati podatki slovenske statistike kažejo, da je bil slovenski izvoz v letošnjem oktobru za sedem odstotkov manjši kot oktobra lani, kar je seveda samo dodaten pokazatelj relativnosti omenjenih podatkov.

● ZIS odgovoren za veliko politično škodo

LJUBLJANA - Zvezni izvršni svet in zvezni organi so odgovorni za veliko politično škodo, ki so jo povzročili z izvajanjem ukrepov, ki se nanašajo na prehod čez meje, pa tudi s tem, da so razne omejitve začele veljati pred dnem mrtvih, so menili na seji komisije predsedstva CK ZKS za naloge zveze komunistov v zvezi z našimi delavci na začasnem delu v tujini. Naši delavci v tujini se namreč po mnenju članov komisije niso mogli pravočasno seznaniti z vsemi novimi ukrepi, kar je potem povzročilo neprijetne scene na avstrijsko-jugoslovanski meji. Na seji so poudarili, da je predpise treba spoštovati toliko časa, kolikor bodo pač veljali, da pa je treba biti pri njihovem izvajanju karseda življenjski.

● Stanovanjska graditev zaostaja za načrti

BEOGRAD - Ugotovitev, da zaostajamo v graditvi stanovanj, je povsem točna, je med drugim ugotovil ZIS, ko je obravnaval stanje na tem področju. Podatki so nedvoumni: lani je bilo v Jugoslaviji zgrajenih skupaj približno 150 tisoč stanovanj oziroma za devet odstotkov več kot leto poprej. V prvi polovici tega leta pa je bilo zgrajenih okoli 120 tisoč stanovanj ali za 13 odstotkov manj, kot v istem času lani. Sedaj ocenjujejo, da bo do konca leta zgrajenih kvečjemu 140 tisoč stanovanj.

● Veliko dela za tržne inšpektorje

BEOGRAD - Tržni inšpektorji so v letošnjih šestih mesecih opravili približno 106 tisoč rednih in izrednih kontrol, pri čemer so ugotovili, da je bilo po nezakoniti poti pridobljenih za 226 tisoč dinarjev sredstev. To gre predvsem na račun nezakonitih podražitev, zaradi česar je tržna inšpekcija uvedla približno 30 tisoč raznih zakonskih ukrepov.

Boljša, a omejena preskrba z mesom

Zaradi pomanjkanja govejega mesa se je izvršni svet odločil, da do konca letošnjega leta zagotovi 100 govedi (torej približno 25 ton mesa) iz občinskih blagovnih rezerv. Hkrati je izvršni svet sprejel omejitve pri prodaji mesa; ob enkratnem nakupu je moč v mesnici dobiti le po dva kilograma govejega in svinjskega mesa.

Nasplošje je bilo na seji izvršnega sveta precej govora o težavah pri preskrbi z mesom. Moti predvsem dejstvo, da je na kamniškem območju v hlevih trenutno okoli 6.500 glav goveje živine, a govejega mesa v mesnicah skorajda ni mogoče kupiti. Septembra so iz klavnice dali v malo-prodajo 17 ton govejega in svinjskega mesa, tako da ga je prišlo približno pol kilograma na prebivalca, kar je občutno premalo. Še 12 ton mesa pa so razdelili obratom družbene prehrane in drugim večjim kupcem.

Za normalno preskrbo bi v občini potrebovali 40 do 50 ton mesa na mesec. Klavnica ima sicer pogodbo o dobavi goveje živine z Emonino Kooperacijo, a dobijo le okrog 60 odstotkov dogovorjenih količin. Po drugih poteh dobijo le sem ter tja kakšno govedo, četudi gre do kmeta od kmeta. Rejem se za ceno, ki jo ponuja klavnica, ne izplača pro-

dajati in rajši čakajo na boljše kupce. V zadnjem času tudi združuje živino, ker pričakujejo višje odkupne cene.

Na kamniškem območju bi lahko vzredili dosti več živine, kot je sedaj. Naravne razmere so dobre in če bi se ustrezno organizirali bi imeli mesa dovolj. Denar, ki gre sedaj za razvoj živinoreje (in tega ni malo), ne prinaša ustreznih rezultatov. Premalo je predvsem organiziranih nastopov z jasno opredeljenimi dolgoročnimi cilji, v katere bi bile vključene pospeševalne službe.

Z nekaterimi konkretnimi ukrepi, ki jih je sprejel izvršni svet, naj bi zagotovili, da do konca leta ne bo primanjkovalo mesa. Dogovorili naj bi se tudi o sporazumu, po katerem bodo obrati družbene prehrane in go-

Kolektiv kemične čistilnice ing. France Pucelj
Titov trg 8,
Kamnik

čestita ob
prazniku
republike

Razvojni načrti Kemijske industrije

Kemijska industrija Kamnik je trenutno v težkem in skrb zbuzajočem ekonomskem položaju. Izhod vidijo v uresničitvi nekaterih naložb. Gre za tri večje naložbene programe, ki naj bi jih izpeljali v tem srednjeročnem obdobju. Njihova skupna vrednost je 455,5 milijona dinarjev, prinesle pa bodo trikrat večji dohodek na zaposlenega in večji izvoz na konvertibilni trg.

Razširiti in posodobiti nameravajo obrat za proizvodnjo gospodarskih razstreliv, ki jih na domačem trgu manjka, in obrat za predelavo odpadnih aluminijastih folij, s čimer bodo nadomestili uvoz, precej izdelkov (kot so aluminijaste paste za premaze proti rji, prah za proizvodnjo plinobetonu in razstreliva) pa bodo

tudi izvozili. Izdelovati bodo začeli tudi posebno folijo, ki je pri nas zelo iskana kot izolacijski material v toplih gredah in kot zaščitno sredstvo proti poškodbam.

Izvršni svet je na zadnji seji podprl Kemijsko industrijo pri uresničevanju zastavljenih ciljev, saj gre za naložbe, ki opravičujejo vlaganja. Hkrati se je zavezal, da da pobudo občinskemu in republišnemu skladu skupnih rezerv za zadrževanje denarja, ki ga Kemijska industrija za uresničevanje naložb še potrebuje.

Dve tretjini denarja za naložbe bodo namreč zbrali sami, dodatno bi morali zagotoviti še 112,4 milijona dinarjev. Računajo, da bi ta denar lahko dobili iz sredstev, ki se zbirajo v interesni

skupnosti za energetiko. Menijo, da izpolnjujejo pogoje, po katerih se izdelovanje gospodarskih razstreliv uvrsti med posebne družbene dejavnosti s področja energetike.

S posodobitvijo proizvodnje se bo izboljšal gospodarski položaj delovne organizacije, ki ima, kot smo že omenili, vrsto težav. Tarejo jih razlike med cenami izdelkov in cenami surovin, ki jih večkrat še primanjkuje. Razen tega je tehnološka raven proizvodnje nizka.

V preteklosti so se namreč prepočasi razvijali, premalo so vlagali predvsem v tehnologijo. Tako imajo veliko težkega in zdravju škodljivega fizičnega dela, za katerega težko dobijo dovolj delavcev. Večina strojev je zastarelih, vzdrževanje pa pobera precej denarja.

Z uvajanjem moderne tehnologije bodo povečali tudi varnost dela. S tem bo mogoče ustrezneje opredeliti varnostni pas okrog tovarne, ki že sedaj v veliki meri ne ustreza stvarnemu življenju.

svinjine, ki ju bodo do konca letošnjega leta priskrbeli mesnicam, bosta razliko v ceni nadomestili delovna organizacija Kočna in Delikatesa, eno tretjino denarja pa bo šlo iz občinskega proračuna.

BOJAN PLEŠEC

»Naš malček« v Novem trgu

V skrbi za naše najmlajše občane vodi Zveza prijateljev mladine akcijo Naš malček, ki je namenjena staršem v pouk, otrokom pa v pomoč pri vključevanju v našo družbeno skupnost. Na območju Kamnika se je v akcijo vključila tudi Krajevna konferenca SZDL Novi trg in pripravila kratko, a pristransko prireditev za starše najmlajših občanov - tistih, ki so v zadnjem času prišli na svet. Večina vabljenih staršev in otrok se je zbrala v okrašen predavalnici Šolskega centra Rudolfa Maistra. V svojem nagovoru je predsednik skupščine KS Novi trg Srečko Rot pozdravil zbrane in orisal del družbene problematike, ki se tiče varstva in vzgoje predšolskih otrok. Starši so za svoje otroke prejeli knjigo Naš malček, ki na poljuden način opisuje nego,

vzgojo in razvoj otroka do tretjega leta starosti. V kratkem kulturnem programu so varovanci iz Vzgojnovarstvenega zavoda Antona Medveda nastopili v dveh skupinah in zapeli svojim nekoliko mlajšim vrstnikom ter staršem nekaj otroških pesmi.

To je bila že druga prireditev Krajevne konference SZDL Novi trg za predšolske otroke. V prvi so jih skupaj z otroki iz Zavoda za usposabljanje invalidne mladine pred kratkim razveselili lutkarji Lutkovnega gledališča iz Ljubljane z igrico Vrtec pri stari koči. Predsedstvo KK SZDL je že dalo pobudo za ustanovitev Društva prijateljev mladine v krajevni skupnosti, da bi koordiniralo delo vseh dejavnikov, ki imajo v svojih programih skrb za otroke, in organiziralo take ter podobne akcije.

Novo avtobusno postajališče že letos

Delo na nedokončanem zaklonišču v Maistrovi ulici, kjer bo zrasla tudi nova kamniška avtobusna postaja, se bo nadaljevalo. Nekaj denarja za dograditev bo še potrebno nekako zbrati (skupaj bo šlo za dokončanje objekta dodatnih 17 milijonov dinarjev), vendar je to pametneje, kot pa, da se gradnja prekine in odloži na boljše čase.

V celoten objekt je sedaj vloženih 25 milijonov dinarjev, torej je narejenega več kot polovico. Predvsem zaradi nove avtobusne postaje, saj je sedanja že dolga leta ujeta v mestno središče, je treba gradnjo nadaljevati. Za avtobusno postajo se je sicer ponudil kot soinvestitor ljubljanski Integral, ki pa zaenkrat ni prispeval še nobene denarja. Manjkajoči denar bo sedaj potrebno zbrati v kamniških krajevnih skupnostih. Na izvršnem svetu, kjer so se dogovarjali o tem, so sklenili, da promet preusmerijo na novo postajo takoj, ko bo zgrajena, to pa bo najverjetneje še pred koncem letošnjega leta.

P. B.

Združitev projektive?

Štiri mesece po uveljavitvi družbenega varstva v Slovenskem komunalnem gospodarstvu je v delovni organizaciji še nekaj nerešenih stvari. V tem času je začasni poslovodni organ uredil samoupravne akte in se opredelil, kaj je glavna dejavnost SKG, nekatera področja pa so ostala še naprej problematična. Predvsem se prepočasi izboljšuje kakovost gradnje, nekaj je zastojev pri izvedbi posameznih del (večina sicer objektivnih), največ težav pa povzroča vprašanje, kaj narediti s projektivo.

Zmogljivosti projektantov so v občini podvojene in za vse ni predvsem pa bo z omejevanjem naložb tudi v prihodnjem še manj dela. V projektivi SKG že letos poslujejo pod načrtom, in sicer za 40 odstotkov, za 8 milijonov manjši od načrtovanega je tudi ustvarjeni dohodek. Res je, da so si začrtali ambiciozen plan, pa vendar stanje v projektiranju že kaže, da za vse ni kruha.

Vprašanje, kako urediti projektivo v občini, bo potrebno čimprej razrešiti. S tem bo lažje reševati tudi odnose v SKG. Treba bo predvsem pogledati, kakšne so možnosti sodelovanja in delitve dela med posameznimi projektivnimi službami, zlasti

med projektivo SKG in projektivo v GP Graditelj.

P. B.

Kaj bo spremenila smrt Brežnjeva?

Smrt Leonida Brežnjeva je »dogodek«, ki je sprožil različna ugibanja, predvsem pa vprašanje, kakšen bo prihodnji odnos te velesile do svetovnega dogajanja. Čeprav na to v celoti ni mogoče odgovoriti, bilo pa bi tudi nesmiselno, je bolj ali manj jasno, da do bistvenih sprememb vendarle ne more priti. Morda je ob tem bolj zanimivo vprašanje, koliko je politika neke države odvisna izključno od človeka, ki je trenutno na njenem krmilu.

Lahko bi rekli, da je to odvisno predvsem od družbenoekonomske ureditve ali vrste političnega sistema. Gotovo je tudi, da je s stališča svetovne optike položaj in odločilna vloga vodje neke države pogojena tudi z vlogo države v svetovnem ekonomskem in politič-

nem sistemu. A nekaj povsem drži: karizmatični voditelji pustijo deželi neizbrisen pečat, ki je ponavadi sicer koristen in dobrodošel, včasih pa se vrača kot bumerang. Za države kapitalističnega sveta ali buržuaznih demokracij, kot jim včasih pravimo, je bolj ali manj značilno, da se zaradi narave političnega sistema (strankarski boji in antagonizmi, menjava na vodilnih mestih itd.) karizmatični voditelji nekoliko težje oblikujejo, pa še tedaj je njihova uspešnost in odločujoč vpliv na svetovno dogajanje prej plod mednarodnih razmer kot pa osebnih kvalit. Precej drugače je v socialističnih deželah, kjer najpomembnejša mesta v državi običajno zavzema jo dlje časa isti ljudje. Njihov vpliv je v okviru reakcije neke

države na mednarodne razmere morda nekoliko težje razložiti, a temeljitješim poznavalcem razmer ne more ostati neznan.

Prav zaradi tega je na vprašanje, koliko se bo ravnanje Sovjetske zveze z Andropovom na čelu razlikovalo od »pota« Brežnjeva, mogoče reči, da novi človek prinaša tudi nove poglede. Morda so ti v kapitalističnih državah (če uporabimo to dokaj grobo delitev) nekoliko opazni že takoj na začetku, medtem ko se v socialističnih državah spremembe pokažejo šele v daljšem času. Toda jasno je nekaj: še tako močan in uspešen človek na čelu neke države je skoraj ujetnik domačih in tujih razmer.

J. KOVAČIČ

● Z zborov občanov

Vprašanja naj ne ostanejo brez odgovora

Prvi zbor delovnih ljudi in občanov v KS Novi trg je tako po številni udeležbi kot po konstruktivni razpravi in programsko usmerjenih zaključkih dokazal in potrdil pravilno odločitev o delitvi KS Kamnik na več po prostoru manjših, zato pa po interesih in problematiki bolj zaključnih skupnosti. Zbora se je udeležilo 46 občanov, od 305, kar predstavlja izreden odstotek udeležbe (15%).

V prvem delu programske konference SZDL Novi trg je predsednica Tatjana Rot-Djalil poročala o opravljenem delu in vlogi SZDL v preteklem obdobju, zlasti pri oblikovanju krajevnih skupnosti in nakazala smernice za nadaljnje politično delo krajevnih skupnosti pri izgradnji samoupravnega in delegatskega sistema v krajevni skupnosti. Občani so v razpravi opozorili na pomen pravočasne in pravilne obveščeni občanov o vseh pomembnih zadevah v okviru KS in na nujnost pridobitve prostorov za delo organov KS in družbenopolitičnih organizacij. Izvojili so tudi novo predsedstvo krajevnih skupnosti.

Na zboru občanov se je razvila triurna razprava, v kateri so prisotni nanizali celo vrsto aktualnih in nerešenih problemov v KS Novi trg. Podali so celo vrsto predlogov, pripomb in stališč k spremembam in dopolnitvam družbenega plana občine, zlasti

pri točkah, ki zadevajo prostorski načrt. Videti je, da občani zaupajo vlogi, ki naj bi jo imela krajevna skupnost in zlasti zbor občanov, in da hkrati pričakujejo odmev na svoja vprašanja in zamisli.

Glede novogradenj so se občani zavzeli za razumno dinamiko in poprejšnjo komunalno ureditev in pozidavo manj rodovitnih zemljišč. Nujno je upoštevati načelo, da je treba ohraniti obdelovalne površine. Pri tem morata kmetom pomagati zemljiška in krajevna skupnost. Občani so zahtevali poostreno kontrolo pri izdaji gradbenih dovoljenj in preprečevanje gradenj na komunalno neurejenih parcelah. Niso nasprotovali predlogu lokacije obrtne cone med obvoznico in Kamniško Bistrico, če se ustrezno zmanjšajo zazidalne površine v soseski BS-3, da se tako da prednost pozidavi manj rodovitnih zemljišč in da se ne zmanjša kvota zelenih površin. Občani so nadalje terjali namensko uporabo sredstev samoprispevka in zagotovitev participacije regionalne zdravstvene skupnosti za izgradnjo zdravstvenega doma. Sicer naj se izvede referendum.

Pri prometni ureditvi so zahtevali večji izkoristek obvoznice z ureditvijo križišča na Duplici in s čimprejšnjo izgradnjo povezovalne ulice pri Šolskem centru Rudolfa Maistra, ki je že dlje časa načrtovana in ki bi bistveno razbremenila promet v središču Kamnika. Sprejet je bil tudi

predlog, da bi železniško progo Ljubljana-Kamnik glede na nov prometni režim uvrstili v redni železniški promet.

Ob pregledu realizacije plana in načrtovanju programa za naprej so občani soglasno ugotavljali, da se je v preteklosti za področje Novega trga namenilo premalo sredstev, vse prevečkrat so se iz planov izpadle prav investicije na tem področju. Ni telefonskega omrežja, precej cest ni asfaltiranih, velik del naselij ponoči ni razsvetljen, komunalna ureditev je marsikje resnično pomanjkljiva. V primerjavi z drugimi področji je bil tu razvoj resnično počasnejši in občani se čutijo prikrajšane. Nikakor niso proti združevanju sredstev, le da bi pri tem veljali dogovorjeni kriteriji. Prejšnje preglasovanje na skupščinah pri sprejemanju planov naj zamenja poglobljena priprava in enakopravnejše sporazumevanje. Želja občanov je, da bi se vse to upoštevalo pri bodočem usklajevanju planov.

Občani so na zboru nakazali številne naloge in predloge, ki jih bodo morali organi krajevnih skupnosti reševati in upoštevati v bodoče. Krajevna skupnost naj ne bi bila več »komunalna skupnost«, v smislu nadaljnjega podružbljanja je treba v program KS vključiti tudi zadovoljevanje drugih občanovih interesov. Poleg sveta KS bodo morale aktivno zažveti komisije, delegacije, ulični sveti in druge organizacijske oblike.

V Volčjem potoku spremljamo dogodke

Pretekli teden smo se krajani Volčjega potoka sestali, da se pogovorimo o spremenjenih in težkih gospodarskih razmerah. Zboru je prisostvoval tudi član izvršnega sveta občinske skupščine Jože Peklar.

Mnoge občane so zanimala razna vprašanja v zvezi s stabilizacijo in o pomanjkanju raznih materialnih dobrin, na katero je izčrpno odgovoril tovarš Peklar. Glede pomanjkanja dobrin je bilo ugotovljeno, da je temu kriva prevelika potrošniška mrzlina in kopicenje prekomernih zalog. Vse manj je humanih odnosov, če o njih sploh lahko še govorimo,

in preveč je dvoličnih ljudi, ki navzven govorijo eno, delajo pa drugo. Skupne težave bomo premagali le tako, da bo med nami prisotno večje in iskreno tovarištvo.

Bolj urejeno oskrbo bi lahko dosegli s potrošniškimi sveti, katerega smo v naših krajevni skupnosti že imeli, toda njegova vrednota se bo najbolj pokazala v tem času. Na zboru je predsednik KO SZDL Volčji potok, Tone Žibert podal poročilo o delu SZDL za preteklo obdobje in nakazal razvoj KS v prihodnosti. Velik poudarek je dan razvoju kmetijstva in reševanja komu-

nalnih zadev v KS. Ker je dosedanj predstnik KO SZDL Tone Žibert prevzel novo funkcijo, so bile izvedene predhodne volitve. Za novega predsednika je bil izvoljen Slavko Fidler.

Sestanek se je zaključil s sklepom, da obnovljeni bunker »Grafika 7 a« v vasi Rudnik prevzame v oskrbo mladina Volčjega potoka in Rudnika. Občane kamniške občine, predvsem mladino obveščamo, da si lahko ogledajo omenjeni spomenik žrtvam NOB, ključ dobijo pri borcu Vinku Žebovcu v Rudniku.

SREČKO PERIČ

Glasbena družina v Mostah

»Naša družina šteje sedem članov. Štiri otroke, oba starša in glasbo.« Tako se običajno predstavlja družina Bogdanovič iz Ljubljane. Vsi družinski člani igrajo vsaj en instrument, sestavljajo pa nenavadno družinski sekstet, ki se je poslušalec že večkrat predstavil. V nedeljo, 14. novembra popoldne, smo jih poslušali tudi v prenovljeni dvorani v Mostah pri Komendi.

V deževnem popoldnevu se nas res ni zbralo pretirano veliko, vsi navzoči pa smo bili njihovega nastopa zelo veseli. Po zaslugi harmonik, kitare, klarineta, orglic so nam v ušesih zazvenele naše znane in najlepše ljudske pesmi, od njih pa še nekaj partizanskih in pesmi drugih narodov.

Koncert je povezoval kar njihov dirigent in učitelj Anton Vrečko. Med drugim smo slišali Larino pesem, Sancta Lucio, Počiva jezero v tihoti, Oj, ta vojaški boben, Lipa zelenela je, Lepa Anka kolo vodi, Trzinka, nekaj valčkov, Kozaračko kolo. Nihče od otrok ne hodi v glasbeno šolo, so pravzaprav samouki, pa je 11-

letna Nevenka že tudi skladateljica. Vsi smo lahko začutili, da jim je glasba največja in nepogrešljiva ljubezen in prijateljica, ki se ji ne morejo odreči niti en dan. Prav gotovo morajo vestno vaditi, da se lahko ujamajo, saj se zdi, kakor bi na vsa glasbila igral samo eden, ne pa pet članov DUNMB-a, kakor so skupino imenovali kar z začetnicami svojih imen. Tudi po eni uri se jih še nismo naveličali poslušati, nasprotno, njihovo občuteno, než-

no muziciranje nam je zvenelo v ušesih, ko smo se morali od njih že posloviti. Vsi skupaj si želimo, da bi se še kdaj srečali.

V letošnji jeseni smo se tako že drugič zbrali v naši dvorani; 17. oktobra nas je zabaval Rifle kot občinski svetnik Švejk, ki ga pozna že vsa vesoljna Slovenija. S prihajajočo zimo pa naše kulturno društvo napoveduje še živahnjšo dejavnost.

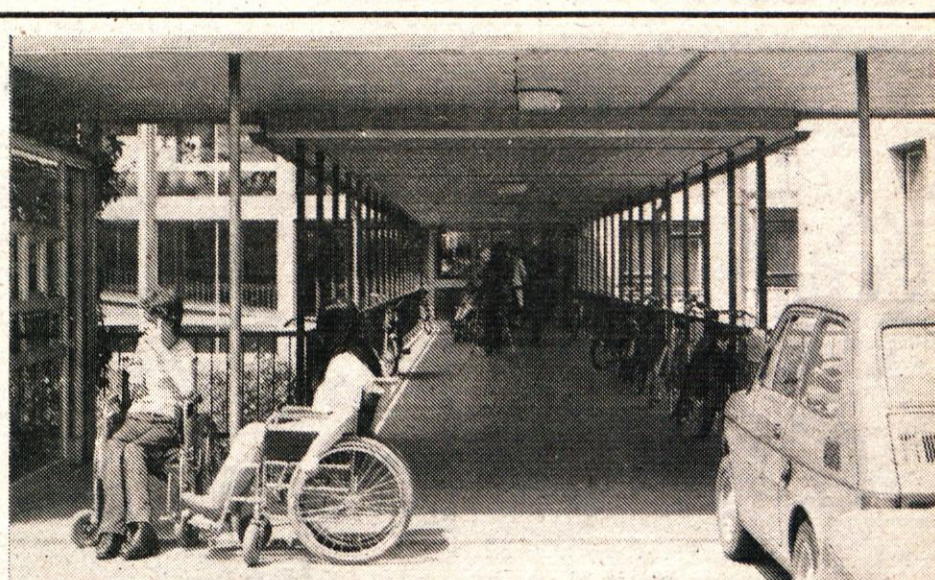
IRENA URBANEC

Vzgojiteljici iščeta sobo v Kamniku ali bližnji okolici. Ponudbe pošljite na uredništvo Kamniškega občana, Tomšičeva 2, 61240 Kamnik.

Integral TOZD Gostinstvo in žičnice Kamnik išče za svoje delavce eno ali večsobno stanovanje v okolici Kamnika.

Termoakumulacijske peči popravljam, čistim in montiram. MATIJA ZIBELNIK, Zavrti 5, Mengeš, tel. 737-466.

Krajevna skupnost Šmarca sprejeme študentko za opravljanje administrativnih del. Pismene ponudbe pošljite v desetih dneh po objavi na Krajevno skupnost Šmarca, 61240 Kamnik.

Predajanje soncu in lenarjenju je ob izredno razgibanih rednih in svobodnih aktivnostih invalidov prava redkost.

35 let zavoda za usposabljanje invalidne mladine

Doseženi uspehi zavoda pri rehabilitaciji telesno prizadetih otrok in pri njihovem usposabljanju za normalno ter samostojno življenje, niso pomembni zgolj za Kamnik, temveč za ožjo in širšo domovino, v kateri je kamniški zavod edina tovrstna ustanova.

»Že v prvih letih po zmagi nad fašizmom je v duhu obnove in izgradnje porušene domovine prav organizacija takih razsežnosti revolucionarnega boja delavskega razreda. Ne azil, zatočišče za življenje, ampak napor vseh strokovnih sil, da bi vsej mladini, posebej še kakorkoli prizadeti, omogočili, da razvije vse svoje sposobnosti, da se bo mogla vključiti v delo. Začetek, rast in dokazi o vse uspešnejšem delovanju kamniškega invalidnega zavoda so porok, da se bodo spoznanja in družbeno sprejeta stališča o reševanju življenjskih problemov invalidov tudi vnaprej uspešno uresničevala,« je med drugim zapisala Vida Tomšič v uvodnih mislih ob praznovanju 30-letnice zavoda.

Tokrat naj ne bi brskali samo po bogati, humani in neprimerljivi zgodovini zavoda, temveč se raje pomudimo ob še bolj pomembni sedanjosti ter prihodnjih načrtih zavoda. Letošnji jubilej so gojenci in delavci zavoda proslavili predvsem delovno. Ves teden so bila vrata zavoda odprta številnim obiskovalcem, ki so si lahko ogledali uspehe zavoda na športnem, kulturnem in drugih področjih življenja in dela v njem. Prav gotovo pa je bila najzanimivejša razstava likovnih in ročnih del bivših in sedanjih gojencev.

Od 163 gojencev zavoda jih 95 obiskuje osnovno šolo, 59 poklicno usmerjeno, 7 se jih delovno usposablja s pomočjo prilagojenega programa, 18 gojencev pa obiskuje druge srednje šole v Kamniku in Domžalah. Izrednega pomena je tudi nekajletna praksa, da se zunanji zdravi učenci lahko za poklic usposablja v zavodu.

»Tudi sicer se kaže vedno večja odprtost ZUIM, saj se z novoustanovljeno krajevno skupnostjo Novi trg povezujejo na športnem, kulturnem, prometno-varnostnem področju in pri dejavnosti ljudske obrambe. Mladinci sodelujejo tudi s podobnimi zavodi v Sloveniji in z občinsko konferenco ZSMS. V svobodnih aktivnostih zavoda pa se lahko vključijo tudi zdravi otroci iz okolice,« smo izvedeli v pogovoru z Jožetom Prašnikarjem, novim direktorjem zavoda.

Gojenci ZUIM se po končani osemletki lahko usposablja v zavodu v štirih vzgojnoizobraževalnih programih z različnimi usmeritvami. Osnovni programi so elektroenergetika, elektronika, kovinarstvo in tekstilno konfekcionarstvo. Lahko pa se izobražujejo tudi v kamniškem ali domžalskem šolskem centru. Za vse usmeritve imajo v zavodu učne delavnice, v katerih opravljajo tudi servise, zato jim hkrati lahko služijo za proizvodno delo ali prakso.

»Letos načrtujemo posodobitev delavnice za osnove tehnike in proizvodnje,« je dejal Jože Prašnikar in dodal: »Nekatere specializirane učilnice uporabljamo v šolskem centru Rudolfa Maister in tudi drugače dobro sodelujemo s šolskim centrom, na primer pri izmenjavi kadrov, mladinska organizacija pa na kulturnem in zabavnem področju.«

V ZUIM je zaposlenih 140 pedagoških, zdravstvenih in drugih strokovnih delavcev. Od zunanjih sodelavcev redno obiskujejo zavod splošni zdravnik, ortoped in strokovnjak iz ljubljanskega zavoda za rehabilitacijo invalidov, kjer izdelujejo za gojence ortopedске pripomočke. Problem zavoda je že nekaj let prostorska stiska v internatu in učilnicah. Zato ne morejo dovolj hitro razvijati usmerjenega izobraževanja ter oblikovati vzgojnih skupin v internatskem delu zavoda.

»Ker je naš zavod edinstven v jugoslovanskem prostoru delamo nov načrt razvoja zavoda. Vrata zavoda z ogromnimi izkušnjami, strokovnjaki in znanjem moramo odpreti širšemu območju. Da bi se več invalidnih otrok lahko izobraževalo v domačem okolju, predvsem z lažjimi oblikami obolenosti, smo organizirali mobilno službo, ki bo usposabljala (prenašala izkušnje) delavce in starše, ki bodo delali z invalidno mladino v domačem kraju. Lani smo že izvedli seminar za organizatorje rekreacije invalidov.«

Težave se pojavljajo tudi na področju svobodne menjave dela, spleteno z neštetimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi, ki največkrat zelo kasno z urejanjem cen. V ZUIM so otroci iz vse republike in se je potrebno z vsako občinsko interesno skupnostjo posebej dogovarjati o financiranju.

Življenjski in delovni dan gojencev zavoda je zapolnjen z najrazličnejšimi rednimi in svobodnimi aktivnostmi. Med najbolj razgibane svobodne dejavnosti brez dvoma sodi šport, o čemer pričajo tudi številni svetovni in olimpijski prvaki v nekaterih disciplinah, ki so izšli iz vrst kamniškega ZUIM. Velike uspehe dosegajo učenci tudi na likovnem, glasbenem, literarnem in drugih področjih. Spodbudno je tudi dejstvo, da učenci z delom v učnih delavnicah pridobijo precej denarja, s katerim razpolaga šolska skupnost. S tem denarjem nabavijo učila, učbenike, ali pa ga potrošijo za ekskurzije in izlete.

Pred nedavnim so se gojenci in delavci izredno razveselili nenavadnega obiskovalca Saša Vugdaliča, bivšega nogometnega vratarja Olimpije. V zavodu mu ni bilo težko najti možnosti, kako pomagati invalidni mladini. Takoj se je povezal z nogometnim klubom naših delavcev v tujini, ki bo za kamniški zavod nabavil barvni TV test generator, ki ga sami niso mogli kupiti. S slovenskimi nogometnimi sodniki se je dogovoril, da bodo eno soboto sodili v korist ZUIM, za nakup barvnega TV sprejemnika. Zavodskemu športnemu društvu je že nakazal 8.0 dinarjev in tudi ves izkupiček honorarnega zaslužka v prihodnosti namerava nameniti temu športnemu društvu. Pripravlja pa tudi nogometno tekmo med moštvo Radio glasa Ljubljana in Kamnika, katere izkupiček bodo namenili invalidnemu zavodu.

Besedilo in sliki:
MIRA JANČAR

Delo v učnih delavnicah je marsikateremu invalidu tudi prijetno, ne samo koristno.

Zavod je moj drugi dom

V zavodu sem že štiri leta. Obiskujem četrty razred osnovne šole. V nedeljo, 7. novembra, smo proslavili 35-letnico zavoda. Nastopali smo. Mladinski in otroški pevski zbor sta pela, mi smo recitali.

Po vojni je bilo veliko nesreč z bombami, minami in drugim orožjem, zato so leta 1947 ustanovili zavod. Od tedaj se je marsikaj spremenilo. Mnogi gojenci so odšli, mnogi novi so prišli. Sedaj, ko sem v zavodu, vem, da so tudi težje poškodovani od mene. V zavodu bom končala osemletko, nato bom obiskovala ekonomsko šolo. Tu se počutim zelo dobro. S tovarišci vzgojiteljico delamo ročna dela. Če je lepo vreme in ko se vse naučimo ter napišemo nalogo, gremo na igrišče ali v mesto. Vsak petek gremo lahko domov. Nekateri gojenci so doma daleč, zato te možnosti nimajo vedno.

Na življenje v zavodu sem se popolnoma navadila in mi je lepo, ker mi zavod odpira pot v prihodnost.

KLAUDIA POROPAT
ZUIM Kamnik

Jubilejni koncert ob 100-letnici »Lire«

Prvo slovensko pevsko društvo Lira iz Kamnika praznuje letos 100-letnico bogatega pevskega delovanja. Ob tem jubileju so bile v Kamniku številne slovesnosti. V četrtek, 4. novembra so v Kamniku nad kavarno Veronika odprli veliko razstavo »Lira 1882-1982«, ki je bila odprta do 14. novembra. V petek, 5. novembra je bil v velikih dvorani kina Dom v Kamniku slavnostni jubilejni koncert Lire. Udeležilo se ga je veliko Kamničanov in gostov iz drugih krajev Slovenije in zamejstva.

O prehojeni 100-letni poti jubilaranta je spregovoril častni predsednik Lire dr. Albert Čebulj, ki je med drugim poudaril: »Na dobo slovenskega narodnega prebujanja, na čas prvih zgodovinskih slovenskih ljudskih tabborov in na vsa takratna gibanja lahko gleda Kamnik z izrednim ponosom. V času prvega slovenskega tabora je bila leta 1868 ustanovljena Narodna čitalnica v Kamniku, iz kroga Čitalničarjev je izšla pobuda za prvo samostojno slovensko pevsko društvo Lira, ki je bilo ustanovljeno novembra 1883. Iz razširjenega kroga Čitalničarjev in Lirašev je bila dana osnova Planinskemu društvu v Kamniku, ki je bilo ustanovljeno 1883, nekaj mesecev za prvim Planinskim društvom Ljubljana-matica. Vsako leto od ustanovitve do danes je Lira redno naštudirala nov koncertni program od 20 do 40 pesmi. Praktično ni pesmi za moške zборе, ki je ne bi pela Lira. Poleg rednega vsakoletnega koncertnega programa pripravi Lira še dodatne kombinirane programe, v katere vključijo renomirane umetnike. Lira združuje v svojem zboru pevce vseh socialnih struktur: intelektualce, delavce, male obrtnike, študente in kmete. Vedno je imela in ima kvalitetne dirigente, ki so skrbeli za umetniški nivo zbora. Dvainštirideset let je vodil Liro Ciril Vremšak, ki je uvedel Liro v koncertno delovanje, sedanji zborovodja pa je ugledni skladatelj in dirigent prof. Samo Vremšak.«

Po kratki predstavitvi so pevci Lire pod vodstvom dirigenta prof. Sama Vremšaka čudovito izvedli jubilejni koncertni program. Številni poslušalci so z veseljem prisluhnili vsebinsko in glasbeno dovršenemu bogatemu programu.

Po koncertnem programu je pevce Lire in poslušalce pozdravil predsednik skupščine občine Kamnik mag. Ivan Justinek. V svojem govoru je dejal:

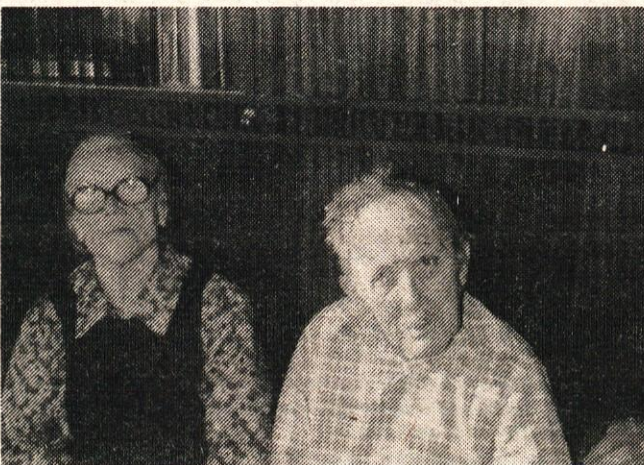
»To je vsega spoštovanja vreden jubilej, posebej še, če pomislimo, da je to prvo slovensko pevsko društvo. Lepota tega srečanja pa je toliko večja, ker so naši pevci Lire danes dosegli visoko umetniško raven in sodijo po svoji kvaliteti v sam vrh slovenske in evropske pevske kulture. S svojimi kvalitetnimi koncerti so ponesli glas našega kraja širom po ožji in širši domovini ter v evropski prostor. To je prav gotovo tisto, kar vzbuja v vseh nas ponos in občudovanje. Slavje ob stoletnici delovanja naše Lire je priložnost povedati še kako besedo več o naši kulturi, o njeni vpetosti v družbene tokove, ki vodijo v humanizacijo našega življenja, v afirmacijo realnega humanizma, katerega temelj je osvobodjenje človeka. Bistvo teh družbenih tokov je socialistično samoupravljanje, ki mora voditi do tega, da bodo delavci in delovni ljudje resnično zagospodarili nad pogoji, sredstvi in sadovi svojega dela. To pot našega razvoja moramo še posebej okrepiti sedaj, ko so gospodarske težave tako očitno pokazale, da samoupravljanje še ni povsod takšno, kot bi moralo biti glede na sedanje pogoje življenja. Ta naša plemenita stremeljenja v naši družbeni preobrazbi naravnost kličejo po angažiranju vsega tistega v naši kulturi, kar zasluži ime kulturna ustvarjalnost. Družbena angažiranost kulture pa je bila vedno tudi njena bistvena naloga, bistvena zato, ker mora biti izraz višjih človeških teženj in človeške plemenitosti. Kultura je tedaj lahko velika samo toliko, kolikor resnično sooblikuje naše socialistično samoupravno življenje in samo toliko, kolikor mu je sposobna vtisniti svoj duhovni pečat, ter samo toliko, kolikor gleda v daljave prihodnosti in nam odpira perspektive...«

Po pozdravnem govoru je predsednik občinske skupščine Ivan Justinek izročil pevskemu zboru odlikovanje – Red zaslug za narod s srebrnimi žarki, s katerim jih je odlikovalo predsedstvo socialistične federativne republike Jugoslavije ob njihovi stoletnici za posebne zasluge in

uspehe pri negovanju in širjenju zborovskega petja ter za prispevek k ohranitvi revolucionarnih tradicij. Odlikovanje je prevzel predsednik društva Edvard Perne. Nato je predsednik skupščine občine Kamnik pripel na njihov prapor, še posebej spominski trak skupščine občine Kamnik ob stoletnici društva in jim zaželel veliko uspehov pri nadaljnjem delu. Spominski trak je društvu izročila tudi Kulturna skupnost Kamnik. Sledila je podelitev čestitk in priznanj, katere so podelili: Slovenski oktet, RTV Ljubljana, občinske in republiške kulturne skupnosti, Zveza kulturnih organizacij Slovenije, Zveza kulturnih organizacij iz Trsta, Prosvetna zveza iz Celovca in druga društva in zbori iz Kamnika, Slovenije in zamejstva. Zveza kulturno prosvetnih organizacij Slovenije je številnim članom zbora podelila Gallusove značke – za 5 do 15 let sodelovanja bro-naste, 15 do 25 srebrne in nad 25 let zlate značke.

Naj omenimo, da je Zveza kulturno prosvetnih organizacij Slovenije ob 90-letnici Lire poleg Gallusovih značk, ki jih je podelila številnim članom, izročila tudi Gallusove plakete društvu, predsedniku in zborovodju.

Ponovitev slavnostnega koncerta je bila v soboto, 6. novembra, za šolsko mladino pa je bil brezplačen koncert v torek, 9. novembra v ŠCRM. Vsi koncerti so bili dobro obiskani. S tem so poslušalci dali pevcom priznanje

Najstarejša krajana, brat in sestra Janez Erdani (97 let) in Neža Budnar (89 let).

• S poti po Španiji

Dan v puštinji

Že dobri dve uri sedim na stari avtomobilski gumi in opazujem kot škatlice vžigalic velike hiše mesteca Mora de Ebro. Uroš vsakih dvajset minut dvigne palec, pogosteje ga ni treba, ker ni nikogar. Sonce je prelezlo komaj tretjino svoje poti, pa vendar je neznansko vroče. Pred dobre pol ure sva videla zadnjega domačina, bila je starejša ženička, ki je s kratkimi koraki hitela v mesto. Zaščito pred soncem si je poiskala pod velikanskim, tkaninastim dežnikom. »Muchas kalores, senores!«

E, mamca, tudi sam vidim, da je »mnogo vroče«, ni mi treba tega posebej praviti. Najbrž je razumela moje misli, nasmehnila

se nama je in kmalu zatem izgini-la za ovinkom. Nikogar več ne vidiš, samo sonce in tam neke spodaj nekoč veličastni Ebro, ki pa ga je suša spremenila v plazeci se kup smrdljivega blata.

Temperatura narašča, zrak nad razbeljenim asfaltom je že začel migotati. Iz tega zraka je nenadoma primigotal bel »spáček«, v tistem trenutku najlepša in največja limuzina na svetu.

»Ta bo ustavil, ta mora ustaviti!« naju prešine. V trenutku sva oba ob cesti, začneva se truditi in trud je poplavljen z uspehom. Kar najhitreje se vkrcava, da se dobri človek ne bi premislil. Ta dobri človek je bil mlad Španec, namenjen v Teruel. Obleden je bil v ozke, ponošene kavbojke, ohlapno majico, na nosu pa, so mu poskakovala temna očala. Vozili smo se kot v kočiji, bolj po dveh kot po štirih kolesih. Pokrajina se je začela komaj opazno spreminjati. Prej redki nasadi mandljeva so sedaj popolnoma izgini-li, tla so postajala kamnita, na ravnejših delih pa je kamenje pokrival droben pesek. Še nekaj kilometrov in nobenega rastja ni več, samo razpokano kamenje, ki ga lomijo velikanske temperaturne razlike med dnevom in nočjo. Puščava neopazno prehaja v cesto, ki je pokrita s finim prahom.

Kmalu se naše poti ločijo, fant v »spáčku« gre na jug, midva sva namenjena na sever. Sonce je v zenitu, sprejme naju-puščina in objame tišina. Spet nikogar, niti ropota, ki ti vlije vsaj kanček upanja. Nebo je dobilo pločevinasto sivo barvo, vsaka minuta se vleče kot večnost. Sprehodim se po kamnito-peščenih tleh ob cesti. Kamenje je lepe cinobe barve, vendar ni večje od oreha. Redki večji kamni imajo razpoke, da lahko vanje vtakneš cel prst. Mnogo razpok je oživel, ko sem jih hotel prijeti; kuščarjev je ogromno in nehoti se vprašam, od česa pravzaprav živijo. Edino rastje je nekakšna osatu podobna rastlina. Listja nima, suho steblo pokrivajo ozke in ostre bodice, ki preprečujejo, da bi rastline izgubile preveč vode, ki si jo nabere v zelo obsežne in globoke korenine v nekaj deževnih dneh na leto.

Vrnem se na cesto. Uroš je potekel njegov delovni čas – pol ure – in moral bom začeti opazovati neskončen, razbeljen siv trak, ki se končuje v točki na obzorju. Oba sva utrujena, veva, da bi vsaka beseda lahko pomenila začetek prepira, zato modro molčiva. Sedeč v prahu, pokrit s

širokim sombrero, ki nudi vsaj pičlo senco, sem se že najmanj stokrat vprašal, kateri hudič me je pripeljal med to žgoče kame-nje in pesek. Odgovora si kot v opravičilo ne morem več izmisliti, vročina me je že tako zdelala, da niti misliti več ne morem. Samo sedim in poslušam, kdaj bo priropotala težko pričakovana rešitev. Oba veva, da nimava več nobenega cilja. Vseeno nama je, kam bova šla, na sever ali jug, samo proč, v senco! Skleneva, da se bova prvemu, ki bo pripeljal, ulegla počez čez cesto, vsak na svojo stran. To je bila gola neumnost, sklep dveh ujetnikov puštinje, ki imata za nedoločen čas le še liter sparjene, postane vode. Nikomur od naju čez pol ure, ko je pripeljal prvi avto, ni bilo do tega, da bi šel ležat pod kolesa. Odpeljal je mimo in niti nauro si nisem upal pogledati, koliko časa sva čakala zaman. Bala sva se, da bova morala naslednjič gledati že na datum, zato sva začela prečkati puščino peš in do večera nisva bogve kako daleč prišla. Zvečer sva ob karti složno ugotovila, da je prepeščenata razdalja v primerjavi s tristo kilometri kamenja in peska, ki naju še čaka, le kaplja v vedro vode.

Sonce je zelo dolgo viselo na obzorju in ob pol desetih zvečer je izgini-lo v borih nekaj minutah – kot bi se velika oranžna žoga zakotalila preko roba mize. To je bil sončni zahod, kakršnega še nisva videla v svojem življenju – za hrbotom ti že migotajo zvezde, medtem ko na drugi strani še vedno opazuješ zarjo, za katero želiš, da bi ti za vedno ostala v spominu. V takem trenutku pozabiš vse tegobe tega dne, vsi vprašaji, ki ti jih izrekkel na račun brezsrčnih voznikov. Zaželiš si, da bi objel ves svet, več, da noben prosti teden več ne boš ostal doma.

Imela sva neizmerno srečo in puščina naju je preizkušala le tri dni. Ko sva spet prišla v senco mandeljnovih nasadov, sem se prašen, žejen in utrujen zaklel, da nikdar več ne pridem v svet boga sonca, da me ne bo videla nobena puščinja več. Stopanje pri petinštiridesetih stopinjah Celzija (merjeno v senci) mi je krepko podkurilo, pa vendar...

Prišla sva domov, okopal sem se, pozabil na žejo, vročino in spet začel kovati načrte. Puščina je naredila name močan vtis in izgleda, da mi še ni bilo zadosti – za svoj bližnji cilj sem si zastavil Saharo...

TOMAŽ PREZELJ

Krajevna organizacija RK Vranja peč je s pomočjo KS tudi letos pripravila srečanje nad 70 let starih krajanov. Takih srečanj so zelo veliki. V razgovoru z njimi sem ugotovil, da jih najbolj osrečuje dejstvo, da tudi družba misli nanje in jim lajša razne tegobe, katerih v starosti ne manjka.

Srečni pa so tudi, ker pridejo skupaj, da se lahko pogovorijo. Srečanje je bilo združeno s kratkim kulturnim programom, ki so ga pripravili mladi člani RK – učenci osnovne šole Vranja peč. Seveda tudi brez skromne zakuske ni šlo, kar gre zahvala predsedniku KS Vranja peč za vsestransko pomoč, kot tudi občinski organizaciji Rdečega križa Kamnik za finančno pomoč.

Tako majhna organizacija RK namreč sama prireditve ne bi speljala, saj je v naši krajevni skupnosti od 297 krajanov kar 38 starejših od 70 let, 7 žensk živi popolnoma osamljeno. Od časa do časa jih obiščejo svojci, a je le dolgočasno vse leto, zato jim toliko več pomeni družbena skrb.

Organizacija je na domu obiskala tudi dva najstarejša naša krajana Janeza Erdanija, roj. 1885 in Nežo Budnar, rojeno 1893.

Oba sta radostno sprejela naš obisk.

Predsednik KO RK Vranja peč
IVAN OSOLNIK

Nedosledno plačevanje družbenih obveznosti

Davčna politika, ki zasleduje ustrezne fiskalne ter socialne cilje, na področju obdavčevanja drobnega gospodarstva pa še posebej načelo vzpodbudnosti obdavčevanja, je tudi v naši občini naravnana tako, da Uprava za družbene prihodke v okviru svojih zakonskih pooblastil ugotavlja čim bolj realne davčne osnove ter davčnim zavezancem predpisuje ustrezne davke in prispevke.

Povdariti moramo, da se ti cilji dosežejo le, če občani predpisane obveznosti tudi v roku plačujejo.

Uprava za družbene prihodke občine Kamnik pa ugotavlja, da nastopajo težave ravno v izterjavi predpisanih in izvršljivih družbenih obveznosti, ker nekateri občani – davčni zavezanci teh ne plačujejo. Razlogi za tako ravnanje so seveda različni. Poleg objektivnih razlogov za neplačevanje predpisanih obveznosti gre v večini primerov za izigravanje predpisov ter za špekulativno ravnanje, ker dolžniki ne plačajo zapadlih družbenih obveznosti zato, da povečujejo osebno po-

trošnje ali si neupravičeno dvigujejo življenjski standard oziroma kopičijo premoženje na račun družbenih sredstev. S tem občani otežujejo delo izterjevalne službe, ki mora v takih primerih izvesti dokaj zapleten in s stroški povezan izvršilni postopek, ki se nazadnje navadno konča z rubežem in prodajo premoženja premoženja ali pa z vknjižbo terjatve na dolžnikovih nepremičninah.

Zaenkrat na tem mestu ne bi izpostavljali vpjoičih primerov,

potrebno pa je opozoriti na dokaj čudna naključja, na katera naleti davčni izvršitelj, ko obišče dolžnike s pozivom za poravnavo dolga. Kar naenkrat ugotovi, da je občan, ki je iz naslova obrti v več letih ustvaril zelo velik promet in čisti dohodek, v bistvu brez vsakršnega osebnega premoženja, da pa ga njegova žena, gospodinja prav v tem precej prekaša, saj ima hišo, kar dva avtomobila, mogoče celo vikend ali garsonjero na morju...

Ta kategorija davčnih zave-

zancev se na vse mogoče načine izogiba plačevanja svojih obveznosti v prepričanju »saj mi tako ne morejo nič vzeti«, obenem pa pozablja, da tudi sama koristi oziroma uporablja vse dobrine družbenopolitične skupnosti, za katere zavestno noče prispevati.

Do davčnih zavezancev, ki ne plačujejo svojih obveznosti v predpisanih rokih, bo Uprava za družbene prihodke občine Kamnik še v tem mesecu uporabila vse možne oblike prisilne izterjave, obenem pa bo v naslednji

številki Kamniškega občana poimensko objavila spisek problematičnih davčnih zavezancev – dolžnikov.

Naj vključimo razmišljanje z namenom, da se lahko le z doslednim spoštovanjem zakonskih predpisov s področja davčne politike, tudi davčni zavezanci v polni meri vključijo v stabilizacijska prizadevanja celotne naše družbe.

UPRAVA ZA DRUŽBENE PRIHODKE

Seja skupščine samoupravne skupnosti za zaposlovanje Kamnik

Delegati skupščine Samoupravne skupnosti za zaposlovanje Kamnik se bodo sestali v torek, 23. novembra 1982 ob 12. uri v dvorani Glasbene šole Kamnik, Kajuhova pot 11, II. nadstropje.

Predlagan je naslednji dnevni red:

1. Izvolitev komisije za ugotovitev sklepčnosti in poročilo komisije
2. Poročilo o realizaciji sklepov 4. seje skupščine in sprejem zapisnika
3. Obravnava analize o uresničevanju samoupravnega sporazuma o letnem planu zaposlovanja za leto 1982 in predvidene ocene kazalcev načrtov zaposlovanja v letu 1983
4. Obravnava osnutka samoupravnega sporazuma o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini Kamnik
5. Obravnava predloga sprememb in dopolnitev samoupravnega sporazuma o temeljih plana samoupravne skupnosti za zaposlovanje
6. Obravnava finančnega poročila skupnosti za zaposlovanje za obdobje 1. 1. do 30. 9. 1982
7. Obravnava gradiva za 4. sejo skupščine Zveze skupnosti in izvolitev delegata
8. Obravnava gradiva za 2. sejo skupščine socialnega varstva občine Kamnik, s posebnim poudarkom na obravnavi naslednjih točk
  - delovni načrt občinske skupnosti socialnega varstva za leto 1982
  - finančni načrt za leto 1982
  - izvolitev delegatov za 2. sejo skupščine
9. delegiranje delegata SIS družbenih dejavnosti v Komite za družbenoekonomski razvoj SO Kamnik
10. Delegatska vprašanja
11. Razno

Povzetki pomembnejših gradiv, ki jih bo obravnavala skupščina skupnosti:

3. točka

Obravnava analize o uresničevanju samoupravnega sporazuma o letnem planu zaposlovanja za leto 1982 in predhodna ocena kazalcev načrtov zaposlovanja za leto 1983 v občini Kamnik.

1. Samoupravni sporazumi o letnem načrtu zaposlovanja so bili v občini prvič sklenjeni za leto 1982. Ena osnovnih slabosti je še pomanjkljiv in nesistematičen način spremljanja. Osnovne podatke o izvajanju sporazuma v obdobju januar-avgust 1982 smo zbirali z vprašalnikom, ki so ga vse OZD dobile v mesecu septembru.

Osnovne značilnosti v Kamniku so naslednje

a) OZD so sklenile 633 pogodb o delu, od tega 214 z upokoenci. Največ pogodb je bilo sklenjenih v industriji (221), trgovini (142), družbenopolitičnih skupnostih, organizacijah in SIS (66). Sredstva izplačana mesečno za pogodbe o delu bi zadoščala za okoli 50 brutto osebnih dohodkov.

b) V obdobju januar-avgust 1982 je bilo v OZD opravljenih 298.220 nadur, ki so nadomestile polno zaposlitev 205 delavcev, 177 v gospodarstvu in 28 v negospodarstvu. Največ nadur je bilo opravljeno v industriji, sledi gradbeništvo, zdravstvo in socialno varstvo, itd. V primerjavi z obsegom nadurnega dela v prvih devetih mesecih preteklega leta obseg nadurnega dela ni bistveno manjši.

c) OZD so v tem obdobju zaposlile 66 pripravnikov, od tega 27 ali 40% za določen čas.

V gospodarstvu se je zaposlilo 51 pripravnikov, od tega 35% za določen čas, v negospodarstvu pa 15 in kar 2/3 za določen čas.

V družbenem sektorju se je zaposlil 1 pripravek na 138 zaposlenih, kar uvršča našo občino na 7. mesto v regiji. Več pripravnikov so glede na število zaposlenih zaposlili v občinah: Ljubljana Center, Ljubljana-Siška, Ljubljana-Bežigrad, Kočevje, Ribnica in Zagorje. Prizadevati si moramo, da bo zaposlovanje pripravnikov za določen čas v prihodnje izjemno.

2. V mesecu avgustu število zaposlenih v družbenem sektorju se ni doseglo števila zaposlenih decembra 1981 (indeks avgust 1982/december 1981 je 99,7), kar kaže na dokaj umirjeno zaposlovanje. Vendar pa je bilo v prvih osmih mesecih poprečno več zaposlenih kot v enakem obdobju lani (indeks 101,3).

Na osnovi gibanj in napovedi delovnih organizacij lahko ocenimo, da bo število zaposlenih do konca leta doseglo število zaposlenih v decembru leta 1981. Verjetno pa ne bo doseglo resolucijske stopnje rasti (0,5%). Razlog je predvsem v pomankanju ustreznih delovne sile (nekvalificirane), ni pa še znano, kakšen vpliv bodo imeli na zaposlovanje do konca leta zadnji ukrepi ZIS.

3. Za prihodnje leto predvidevajo OZD za 2,7% več delavcev (primerjava december 1982 in december 1983), oziroma 2,5% (primerjava poprečij 1983/1982). Čeprav je predvidena rast še vedno med višjimi v regiji, pa vseeno kaže na trend umirjenega zaposlovanja; saj so TOZD v preteklih letih planirale 4 do 5% rast.

4. Zelo umirjeno rast zaposlovanja predvidevajo izhodišča za občinsko resolucijo za leto 1983. Zaposlenost naj bi se povečala za 0,5%. Delež zaposlovanja v rasti družbenega proizvoda (2%) naj bi znašal le 25%, kar kaže izrazito težnjo k porastu produktivnosti in izkoriščanju vseh notranjih rezerv.

5. Primerjava potreb po kadrih na osnovi predhodne ocene TOZD v letu 1983 in obsegom predvidenega priliva v zaposlitev v globalu kaže na manjši višek delavcev - 60 delavcev.

Primerjava usklajenosti priliva z resolucijsko rastjo zaposlovanja ob upoštevanju obsega nadomestnega zaposlovanja zaradi nujnega odliva delavcev pa izkazuje večji presežek kadrov - okoli 140 do 160 delavcev, ki se bodo morali zaposlovati v okviru dnevne migracije izven občine.

Zaradi poklicnih neskladij med prilivom in potrebami po kadrih bo položaj še zaostren. Za usklajevanje teh nesorazmerij bo skupnost za zaposlovanje pripravila ustrezne programe prekvalifikacij, da bi kar največ priliva le zaposlila v domači občini. Marsikdo pa bo prisiljen sprejeti zaposlitev, ki zahteva nižjo strokovno izobrazbo. Še pomembnejše mesto pa bo moralo zavzeti tudi poklicno usmerjanje.

6. OZD v naši občini nameravajo za prihodnje šolsko leto razpisati 197 štipendij, 16 več kot letos. Porast gre predvsem na račun štipendiranja izobraževanja za poklice II. stopnje zahtevnosti. Še vedno bo velika razlika med OZD v skrbi za kadre, kar nakazuje potrebo po kvantitativni opredelitvi potrebnega obsega štipendiranja v občini (število štipendistov na 100 zaposlenih, itd.).

7. S spremljanjem dejanskega priliva na osnovi izdanih delovnih knjižic smo ugotovili, da je znašal priliv v zaposlitev od 1. 1. do 25. 10. 1982 391 delavec; od katerih se je 250 ali skoraj 2/3 zaposlilo v občini. Najboljše možnosti za zaposlitev so imeli delavci brez poklica, sledijo delavci s poklicno šolo. Polovica priliva z višjo in visoko ter srednjo izobrazbo se je zaposlila v drugih občinah, kar sklepamo na osnovi zanemarljivo majhnega števila teh delavcev med iskalci zaposlitve. Obseg zaposlovanja je moč povečati tudi na račun pogodbenega in nadurnega dela, pri čemer bo imel pomembno vlogo skladno z novelo zakona o delovnih razmerjih odbor za zaposlovanje, usposabljanje in poklicno usmerjanje.

8. Obdelani podatki o izvajanju samoupravnega sporazuma o letnem planu zaposlovanja v letu 1982, o načrtih zaposlovanja za leto 1983, ter o kadrovskih štipendijah po OZD bodo osnova za usklajevalno akcijo v mesecu novembru in decembru 1982. Nosilci usklajevanja so organi občinske skupnosti za zaposlovanje in delavci strokovne službe v povezavi s predstavniki izvršnega sveta, Občinskega sindikalnega sveta, OK ZSMS, odbora medobčinske gospodarske zbornice, banke in izobraževalne skupnosti. Usklajevanje bo pote-

kalo skladno z merili in kriteriji, opredeljenimi v samoupravnem sporazumu o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja za leto 1983.

Na osnovi usklajenih načrtov zaposlovanja v OZD bo oblikovan načrt zaposlovanja v občini Kamnik za leto 1983, ki bo spremljajoč dokument resolucije in bo skladno z republiškim akcijskim načrtom sprejet v mesecu februarju 1983.

4. točka

Obravnava osnutka samoupravnega sporazuma o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v letu 1983 v občini Kamnik

Samoupravni sporazum o letnem načrtu zaposlovanja je bil v občini prvič sklenjen v preteklem letu in je vključeval srednjeročne in letne usmeritve družbenoekonomskega razvoja na področju zaposlovanja v občini. S samoupravnim sporazumom se TOZD dogovorijo o kriterijih za usklajevanje svojih načrtov zaposlovanja in natančneje opredelijo izvajanje politike zaposlovanja v občini skladno z resolucijo o uresničevanju srednjeročnega plana družbenoekonomskega razvoja v občini. Samoupravni sporazum naj bi s tem dobil tisto vlogo in mesto, kjer se posamični in posebni interesi usklajujejo med seboj na ravni doseganja splošno dogovorjenih interesov in ciljev našega družbenoekonomskega razvoja. Letni načrti posameznih nosilcev planiranja kot izpeljava te demokratične volje pa pomenijo materializacijo in operacionalizacijo v sporazumu opredeljenih usmeritev. Le na ta način se lahko doseže bistvo samoupravnega planiranja in presežejo stihijski procesi na področju zaposlovanja v preteklosti. Tako samoupravni sporazum predstavlja novo kvaliteto urejanja družbenoekonomskih odnosov na tem področju, ki pa jih je seveda potrebno stalno dograjevati, kar se kaže tudi v novostih, ki jih prinaša osnutek sporazuma za leto 1983.

Skladno z načelom, da je načrtovanje in uresničevanje zaposlovanja splet družbenoekonomskih odnosov, v katerih delavci v združenem delu uresničujejo svojo pravico in odgovornost za učinkovito reprodukcijo živega dela, hkrati pa tudi odgovornost za širjenje materialne osnove dela, ki naj omogoča razširjene možnosti produktivnega zaposlovanja, so bili v sporazumu izpostavljeni naslednji vidiki: produktivno in selektivno zaposlovanje, prstrukturiranje gospodarstva, izvozna usmeritev, izboljševanje kvalifikacijske strukture zaposlenih, omejevanje del izven rednega delovnega razmerja ter zmanjševanje serijskih in administrativnih del.

Ob upoštevanju načela produktivnega zaposlovanja ter namenskega izboljševanja kvalifikacijske strukture zaposlenih je bilo izpostavljeno tudi zaposlovanje pripravnikov in kvantificiran obseg glede na število zaposlenih v TOZD in na kvalifikacijsko strukturo zaposlenih.

Celovitejša ocena o izvajanju samoupravnega sporazuma o letnem načrtu zaposlovanja v letu 1982 v občini Kamnik je podana v analizi uresničevanja le-tega in kaže na nakatere kvalitativne premike na področju zaposlovanja.

Za leto 1983 je nesporno, da bo potrebno še bolj trdno vztrajati na doslednem izvajanju samoupravno sprejete odločitve o uresničevanju politike zaposlovanja, še posebej tiste, ki se tesno povezujejo s stabilizacijskim programom.

Temeljno izhodišče politike zaposlovanja za prihodnje leto je vsekakor produktivno zaposlovanje.

Osnutek Samoupravnega sporazuma o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja za leto 1983 vsebuje v primerjavi z letom 1982 spremembo že v naslovu, ki je skladna s terminologijo 42. člena spremenjenega in dopoljenega zakona o delovnih razmerjih. Osnovne usmeritve in kriteriji so v pretežni meri enaki kot v letu 1982, le da so še bolj izpostavljeni naslednji kriteriji:

DELEGATSKA PRILOGA

gradivo pripravila
INDOK SLUŽBA
Skupščine občine
Kamnik tel.: 831-311

- izvozna usmeritev združenega dela
- zaposlovanje štipendistov
- zaposlovanje iskalcev zaposlitve in usposobljenih invalidnih oseb
- preusposabljanje in zaposlovanje ekonomskih in tehnoloških viškov delavcev.

Tudi letos je poudarek na zaposlovanju pripravnikov. Sporazum tudi opredeljuje delež pripravnikov glede na število zaposlenih v OZD. Osnutek opredeljuje tudi nosilce nalog, ki jih skupnosti za zaposlovanje nalaga spremenjeni in dopolnjeni zakon o delovnih razmerjih.

Kvantificirane opredelitve občinskih resolucij (stopnje rasti zaposlovanja, družbenega produkta, odnos med zaposlenostjo in produktivnostjo, itd.) niso zajete v samoupravnem sporazumu, ker jih bo vseboval občinski letni načrt zaposlovanja, ki bo spremljajoč dokument občinske letne resolucije.

Osnutek samoupravnega sporazuma o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja za leto 1983 je oblikoval odbor za zaposlovanje, usposabljanje in poklicno usmerjanje skupščine skupnosti za zaposlovanje ob sodelovanju s predstavniki OS ZSS, IS SOB Kamnik, Gospodarske banke - Enota Kamnik ter ga posredoval v javno razpravo vsem podpisnicam in pa IS SOB Kamnik, OS ZSS, OK ZSMS, Medobčinski gospodarski zbornici-Enota Kamnik, Gospodarski banki - Enota Kamnik, ki so poleg skupnosti za zaposlovanje, kot podpisniki 24. člena Dogovora o temeljih plana SRS za obdobje 1981-85 dolžni sodelovati v celotni akciji za pripravo letnega načrta zaposlovanja za leto 1983 v občini Kamnik.

Poleg tega smo osnutek poslali v razpravo še OK SZDL.

5. točka

Predlog sprememb in dopolnitev Samoupravnega sporazuma o temeljih plana samoupravne skupnosti za zaposlovanje Kamnik za obdobje 1981-85

Spremembe so pripravljene na osnovi izhodišč za spremembe in dopolnitve dogovora o temeljih plana v občini in republiki in se nanašajo tako na področje delovanja kot na področje financiranja skupnosti.

Na osnovi realizacije programa v letu 1981 so planirani novi naruralni kazalci po enotnih elementih, kjer so bistvene spremembe pri številu vključenih iskalcev zaposlitve v delo, pri številu zaposlenih na osnovi prekvalifikacij in usposabljanja, v obsegu dela poklicnega usmerjanja itd.

Vgrajene so tudi kvalitativne spremembe na področju delovanja skupnosti pri pripravi in usklajevanju kadrovskih planov, kot tudi spremembe, ki jih je narekovala nova samoupravna organiziranost.

Bistvena novost je tudi v letni stopnji rasti zaposlovanja. Za obdobje 1981-85 smo predvidevali poprečno letno stopnjo rasti zaposlenosti 2,5%, kar je skladno z naravnim prilivom v zaposlitev. Spremenjeni pogoji gospodarjenja in s tem poudarek na produktivnem zaposlovanju pa tudi dejanska rast zaposlenosti v občini so narekovali znižanje. Zaposlenost naj bi naraščala za 1% poprečno letno. Spremembe so tudi na finančnem delu. Realno naj bi skupnost združevala enaka sredstva kot doslej. Vrednost lastnega programa pa je realno nižja skoraj za petino. To je posledica novega sporazuma o solidarnosti med skupnostmi za zaposlovanje. Medtem ko je skupnost poprej dobivala znatna sredstva iz naslova solidarnosti, jih mora ob sprememljenih kriterijih, uveljavljenih v letu 1981, dati.

7. točka

Posebna pozornost pri obravnavi gradiva za 4. sejo skupščine Zveze skupnosti za zaposlovanje SRS bo veljala:

1. Osnutku letnega delovnega programa strokovne službe Zveze skupnosti za zaposlovanje SR Slovenije za leto 1983,

2. osnutku Finančnega načrta Zveze skupnosti za zaposlovanje SRS za leto 1983,

3. predlogu sprememb sistema solidarnosti za socialno varnost med skupnostmi za zaposlovanje,

4. oceni možnosti zaposlovanja v letu 1983 in elementom politike zaposlovanja za samoupravno sporazumevanje o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja.

Elemente politike zaposlovanja za prihodnje leto, ki so jih oblikovali podpisniki 24. člena Dogovora o temeljih plana SRS za obdobje 1981-85 na ravni republike prinašajo nove rešitve, ki jih še nismo vključili v osnutek Samoupravnega sporazuma o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja v občini Kamnik. Skupščina naj bi ocenila, katere bi glede na občinske razmere kazalo vključiti.

STROKOVNA SLUŽBA SKUPNOSTI

Seja skupščine skupnosti socialnega varstva Kamnik

Delegati skupščine Skupnosti socialnega varstva Kamnik se bodo sestali v sredo, 24. novembra 1982 ob 12. uri v mali sejni dvorani SKG Kamnik, Steletova 8.

Predlagan je naslednji dnevni red:

1. Izvolitev verifikacijske komisije
2. Pregled zapisnika 1. seje (komisij in odborov) občinske skupnosti socialnega varstva
3. Dopolnitev članov stalnih organov
4. Volitve odbora samoupravne delavske kontrole
5. Spremembe in dopolnitve pravilnika o delu samoupravne delavske kontrole
6. Delovni načrt občinske skupnosti socialnega varstva za leto 1982
7. Obravnava in sprejem finančnega načrta za leto 1982
8. Obravnava samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za dejavnosti skupnosti socialnega varstva
9. Samoupravni sporazum o skupni evidenci socialnovarstvenih pomoči
10. Samoupravni sporazum o ustanovitvi in organizaciji skupne strokovne službe
11. Predlog o imenovanju v. d. vodje skupnih služb
12. Obravnava samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za dejavnosti Skupnosti socialnega varstva Slovenije v letu 1982
13. Obravnava dopolnitve in spremembe pravilnika o postopku za uveljavljanje zahtevka za priznanje pravic do varstvenega dodatka kmetu - borcu NOV
14. Delegatska vprašanja.

Povzetki pomembnejših gradiv, ki jih bo obravnavala skupščina skupnosti:

5. točka **Spremembe in dopolnitve pravilnika o delu samoupravne delavske kontrole:**

Vsebinsa pravilnika se vsklajuje s sprejetim statutom občinske skupnosti socialnega varstva.

6. in 7. točka

V obravnavo se predloži **delovni načrt skupnosti za leto 1982** skupaj s **finančnim načrtom**. Delovni načrt zajema obdobje od konstituiranja skupščine dalje, t. j. od 1. 10. 1982.

Finančni načrt za leto 1982 predvideva minimalna potrebna sredstva za dejavnosti skupnosti socialnega varstva in dogovorjene obveznosti skupnosti za dejavnosti Skupnosti socialnega varstva Slovenije v letu 1982 (pod tč. 12. dnevnega reda skupščine).

9. točka

Samoupravni sporazum o skupni evidenci socialnovarstvenih pomoči Temeljna izhodišča sporazuma so zlasti:

- enoten in na domicilnem načelu določen način uveljavljanja socialno-varstvenih pravic
- prepricavanje kopicenja socialno-varstvenih pomoči
- enotno ter čimbolj racionalno in ekonomično evidentiranje prejemnikov socialno-varstvenih pomoči.

Na podlagi teh izhodišč sporazum določa, da so v evidenci zbrani podatki o vseh delavcih, drugih delovnih ljudeh in občanah, ki stalno živijo na območju občine in ki prejemajo socialno-varstvene pomoči oziroma so zanje zaposili. Sporazum našteva tudi socialno-varstvene pomoči, ki so oziroma bodo vključene v skupno evidenco.

12. točka

Skupščina bo obravnavala samoupravni sporazum o združevanju sredstev za dejavnosti Skupnosti socialnega varstva Slovenije za leto 1982, s katerim se predvideva, da bodo občinske skupnosti socialnega varstva za dejavnosti Skupnosti socialnega varstva Slovenije združile sredstva po stopnji 0,00023753% od skupne mase brutto osebnih dohodkov, kar znese 59.852. - din.

13. točka

Obravnava dopolnitve in spremembe pravilnika o postopku za uveljavljanje zahtevka za priznanje pravic do varstvenega dodatka kmetu - borcu NOV Na predlog koordinacijskega odbora za vprašanja socialne varnosti borcev skupščine Skupnosti socialnega varstva Slovenije se občinski pravilnik dopolni in uskladi z nekaterimi členi zakona o starostnem zavarovanju kmetov.

STROKOVNA SLUŽBA SKUPNOSTI

Decembrske seje zborov skupščine občine Kamnik

Zbori skupščine se bodo sestali ločeno na sejah:

- v ponedeljek 6. decembra bo seja družbenopolitičnega zbora
- v sredo, 8. decembra bo seja zbora združenega dela
- v četrtek, 9. decembra bo seja zbora krajevnih skupnosti

Vse seje bodo v sejni dvorani Skupščine občine Kamnik, II. nadstropje.

Predlagan je naslednji dnevni red:

1. Osnutek resolucije o politiki izvajanja družbenega plana občine Kamnik v letu 1983
2. Poročilo začasnega poslovnega organa v SKG o uresničevanju začasnega ukrepa družbenega varstva
3. Predlog odloka o spremembi in dopolnitvi odloka o proračunu občine Kamnik za leto 1982
4. Predlog odloka o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb v občini Kamnik v I. trimesečju 1983
5. Predlog odloka o ustanovitvi in organizaciji občinske enote za zveze
6. Predlog odloka o ustanovitvi, organizaciji in nalogah občinske službe za opazovanje in obveščanje
7. Predlog odloka o organiziranosti in delovanju predsedstva skupščine občine Kamnik v vojni
8. Predlog družbenega dogovora o temeljnih načelih združevanja sredstev za zadovoljevanje potreb delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnostih
9. Volitve in imenovanja
10. Delegatska vprašanja

Ker do zaključka redakcije gradiva še niso bila pripravljena, bomo povzetke gradiv, ki jih bodo zbori obravnavali objavili v naslednji številki Kamniškega občana.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Globalna ocena uresničevanja družbenega plana občine Kamnik za obdobje 1981–1985 v letu 1982

Komite za družbenoekonomski razvoj je že maja letos pripravil obsežnejšo analizo izvajanja družbenega plana občine Kamnik 1981–1985 v letu 1981 in v začetku leta 1982, v kateri so poleg podrobnejšega pregleda dogajanj po posameznih področjih podane tudi osnove za spremembo družbenega plana. Pričujoča globalna ocena pomeni samo dopolnitev teh ocen.

PRIKAZ OSNOVNIH TENDENC RAZVOJA V LETU 1982

Globalna ocena

Organizacije združenega dela so si v letošnjem letu prizadevale upoštevati resolucijska priporočila o povečanju izvoza, zmanjševanju uvoza, zniževanju stroškov, povečanju fizičnega obsega proizvodnje in o nekoliko nižji dinamiki zaposlovanja, predvsem v administraciji. Delovne organizacije se še vedno srečujejo s pomanjkanjem surovin in repromaterialov, posebno kritično pa je stanje pri materialu iz uvoza.

Zadovoljiva je dinamika industrijske proizvodnje, ki s 5,5% povečanjem v prvih devetih mesecih presega resolucijska predvidevanja.

Ugodne rezultate dosega kamniško gospodarstvo tudi v ekonomskih odnosih s tujino. Uvoz blaga je nominalno za 3,5% manjši kot v prvih devetih mesecih letos, ob tem pa se je izvoz blaga nominalno povečal za 23%.

V prvih devetih mesecih smo dosegli ugodno nominalno rast dohodka. Nekoliko manj ugodna pa je njegova razporeditev.

Investicijska potrošnja sledi resolucijskim predvidevanjem, saj so bila v prvih devetih mesecih letos investicijska plačila 8% nižja kot lani.

Hitro so se povečavala sredstva za osebne dohodke in presegajo z resolucijo dogovorjene okvire – za osebne dohodke je bilo v prvih devetih mesecih letos porabljenih 32% več sredstev.

Hitreje od načrtovanih okvirov rastejo tudi sredstva skupne porabe SIS družbenih dejavnosti, ki bodo do konca leta 1982 porasla za 20%, toda po ponovnih revalorizacijah glede na rast osebnih dohodkov in glede na določila Republiškega zavoda za plan bi občinske SIS družbenih dejavnosti svoje programe smele povečati za 22,5%.

Precejšnje je tudi povečanje izgub, povečuje se kratkoročna zadolženost združenega dela v bankah, poslabšuje se likvidnostni položaj in finančna disciplina.

GOSPODARJENJE

Dohodek kamniških delovnih organizacij se je v devetih mesecih 1982 povečal za 28%, primerljivih dohodek za 34,1%, porabljena sredstva so se povečala za 35,7%. Največji porast dohodka je v trgovini (indeks 147,5), sledita gozdarstvo (indeks 127,5), in industrija (indeks 126,2). Nizek je porast dohodka v stanovanjsko komunalni dejavnosti (indeks 101,3), gostinstvu (indeks 104,4), in gradbeništvu (indeks 108,6).

Rezultati poslovanja s področja gospodarstva v prvih devetih mesecih letošnjega leta kažejo, da se pri oblikovanju in razporejanju dohodka nismo v celoti približali razmerju, predvidenemu v resoluciji občine Kamnik za leto 1982. V pogojih višje rasti cen od predvidenih se je celotni prihodek gospodarstva v prvih devetih mesecih letos povečal za 33% v primerjavi z istim obdobjem lani, poslovni stroški so bili višji za 35%. Doseženi bruto dohodek gospodarstva (oz. t. im. »primerljivi dohodek«) se je povečal za 34%, zaradi pričakovane visokega povečanja amortizacije po predpisanih minimalnih stopnjah je doseženi dohodek večji le za 28%. Na razporejanje dohodka je vplivalo tudi povečanje izgub v gospodarstvu. Njihov delež v bruto dohodku se je povečal za 0,8% na 6,4%.

Razporeditev dohodka na sredstva, izločena za vse oblike porabe, to je za skupno in splošno porabo, kot tudi za osebne dohodke, se je gibala takole:

- celotne obračunane obveznosti gospodarstva za skupno porabo (iz dohodka in iz osebnih dohodkov) so bile za 27% višje, kot v devetih mesecih lani. V globalu rast sredstev za skupno porabo zaostaja za rastjo bruto dohodka in dohodka.*
- splošna poraba, pridobiva se iz dohodka in osebnih dohodkov, je rasla hitreje kot bruto dohodek oz. dohodek v občini in sicer:
  - splošna poraba iz dohodka je porasla za 40%,
  - splošna poraba iz osebnega dohodka za 46%**
- druge obveznosti iz dohodka so se povečale za 35%. Večina teh obveznosti odpade na del dohodka za delovno skupnost, ki se je povečala za 40%, in obresti za najete kredite, ki so se povečale za 57%.***

Rast sredstev za splošno porabo iz dohodka in osebnega dohodka ter drugih obveznosti iz dohodka je hitrejša od rasti bruto dohodka in dohodka.

Čisti dohodek se je v prvih devetih mesecih letos povečal za 31%, sredstva za osebne dohodke za 32%, sredstva za skupno porabo v TOZD za 42%, kar je vplivalo na to, da so se sredstva za akumulacijo povečala le za 19%.

V resoluciji za leto 1982 je predvideno povečanje produktivnosti (dohodek na delavca) za 1%, kar bomo težko dosegli, saj se je v prvih devetih mesecih letos produktivnost nominalno povečala za 27%**** kar pomeni – realni padec za 0,9% (deflator 127,75).

Produktivnost (celotni prihodek na delavca) je nekoliko višja, saj je nominalno povečanje 31,9%, realno pa 3,3%, (deflator 127,75).

*V SRS so bile celotne obračunane obveznosti gospodarstva za skupno porabo (iz dohodka in iz osebnih dohodkov) višje za 28,2% – v polletju 1982)

**V SRS so bile obračunane obveznosti gospodarstva za splošno porabo iz dohodka in osebnih dohodkov višje kar za 42,7% – podatek se nanaša na I. polletje.

***V SRS so se druge obveznosti iz dohodka v prvem polletju povečale za 32%.

****V SRS za 21%

EKONOMSKI ODNOSI S TUJINO

Na področju ekonomskih odnosov s tujino kamniško gospodarstvo dosega planirane rezultate in v prvih devetih mesecih letos presegajo z resolucijo zastavljene cilje. V resoluciji smo predvideli naj bi izvoz v letu 1982 realno povečali za 10%, medtem ko bi uvoz ostal na ravni iz leta 1981.

V prvih devetih mesecih letos se je izvoz kamniškega gospodarstva nominalno povečal za 23% v primerjavi z istim obdobjem lani. Po podatkih zavoda SRS za družbeno planiranje so se izvozne cene v prvem polletju letos povečale za 8%, če to upoštevamo tudi za občino Kamnik, je realni izvoz v občini porasel za 14%.

Delež izvoza na konvertibilno področje v prvih devetih mesecih letos je nekoliko manjši (83,3%) kot v istem obdobju lani (89,5%). Izvoz na konvertibilno področje je nominalno za 14% višji (realno 6%).

V prvih devetih mesecih letos smo uvozili za 3,5% manj, kot v istem obdobju lani. Večino uvoza predstavlja repro material in le 10% oprema.

ZAPOSLOVANJE

Povprečna zaposlenost je bila v prvih osmih mesecih letos 1,7% večja kot v istem obdobju lani, vendar pa je število zaposlenih konec avgusta 1982 manjše kot število zaposlenih konec decembra 1981. Glede na gibanje zaposlovanja v preteklem letu, ko prav v zadnjih 4 mesecih beležimo pomemben porast zaposlenosti ocenjujemo, da bo število zaposlenih konec leta sicer preseglo število zaposlenih konec lanskega leta, toda resolucijska predvidevanja – povečanje zaposlenosti za 0,5% verjetno ne bo doseženo. Razlog za to je v pomanjkanju nekvalificirane delovne sile.

CENE

V interesnih skupnostih družbenih dejavnosti so se cene storitev oz. povračila za izvajanja programa storitev oblikovale v skladu z zakonom o skupnih osnovah svobodne menjave dela v skupščinah posameznih samoupravnih interesnih skupnosti.

Skupnost za cene pri spremljanju teh plačil kontrolira le ali gre za samoupravna, v pristojnih samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti dogovorjena povračila.

Cene komunalnih storitev (vodarina in kanalizacija) so se s 1. 5. 1982 povečale za 16%. Cene stanovanj so bile oblikovane v skladu z Dogovorom o oblikovanju cen v stanovanjski gradnji, končna cena stanovanj izvajalcev (SGP Graditelj in SGP Gradbinec) pa niso preokorčila določila dogovora o oblikovanju cen v letu 1982. Za cene komunalnih storitev in cene stanovanj je skupnost za cene pred potrjevanjem pridobila mnenje samoupravne komunalne in stanovanjske skupnosti.

Ekonomska stanarina se v letu 1982 v občini Kamnik ni spremenila.

Cene proizvodov in storitev v drobnem gospodarstvu so se gibale v okviru sprejetega programa in selektivno za posamezne dejavnosti. Povečanje teh cen se je gibalo v okviru 15%.

INVESTICIJE

Z resolucijo o uresničevanju družbenega plana v letu 1982 je bilo predvideno realno 5% znižanje investicij in to za gospodarske investicije realno za 2,5%, za stanovanjsko izgradnjo realno za 5%, ter za druge negospodarske investicije realno za 25%.

V letošnjih devetih mesecih so bila investicijska plačila za osnovna sredstva nominalno za 8% nižja kot v enakem obdobju lani.

Industrija je do konca letošnjega septembra plačala za naložbe v osnovna sredstva za 29% več kot v istem času preteklega leta. V stanovanjski dejavnosti so bila plačila za investicije za 7% nižja kot septembra lani. Večina gospodarskih področij je imela v tem obdobju nižja investicijska plačila kot v istem obdobju lani. Njihov porast zaznamo le v industriji, gozdarstvu in pri komunalni dejavnosti. V negospodarstvu so bila investicijska plačila do konca septembra za 11% višja kot v istem času lani.

KMETIJSTVO

Investicije v zasebnem kmetijstvu so v letu 1982 ocenjene na 74.020.000 din in so bile usmerjene predvsem v novogradnje in adaptacije kmetijskih objektov, ter nakup kmetijske mahanizacije. Zgrajenih je bilo 311 stojšč za govedo in za 1100 m³ silosov. Za navedene namene so bila kmetovalcem odobrena posojila v vrednosti 12.932.500 din. Izboljšani so bili pogoji za odkup mleka z izgradnjo zbiralnic v Godiču in Špitaliču.

Predvideni odkup mleka je bil v prvih devetih

mesecih dosežen 76%, zato predvidevamo tudi realizacijo načrtovanega odkupa 2.600.000 l mleka. Pod pričakovanim pa je odkup mladih pitalov, ki je bil v prvih 9 mesecih realiziran 62%.

Iz samoupravnega sklada za intervencije kmetijstvo smo v prvih devetih mesecih letos gotavljali sredstva za financiranje kmetijske posevalne službe (1.161.000 din), regres pri celoletnem osemenjenju (964.000 din), regres pri umetni gnojila (1.554.000 din), premije za pitje telet (603.000 din), ter regres pri nabavi strojev v strojnih skupnostih (344.000 din).

Letos smo pričeli tudi s skupinskim zavarovanjem plemenske živine (1.165.000 din), sklad je sodeloval tudi pri uresničevanju programa senske setve.

V letu 1982 je bil velik del ravninskega področja občine prizadet zaradi toče. Za odpravo posledic neurja je bilo kmetovalcem s prizadetega področja namenjena pomoč v skupnem znesku 1.500.000 din.

GOSTINSTVO

V letu 1982 smo namenili precej pozornost organiziranosti gostinstva in turizma v občini Kamnik. V Integralovem TOZD-u gostinstvo in turizem Kamnik je bilo zaradi večletnih izgub neuresničevanja sprejetih sanacijskih programov septembra uvedeno družbeno varstvo, katere naloga je, da stori vse potrebno za razrešitev obstoječega stanja. V Centralnem TOZD plačila ninka so se delavci z referendumom odločili po odcepitev iz DO Central in za ustanovitev enotne delovne organizacije družbenega sektorja v občini Kamnik.

V tem letu je bil zamenjan varnostni sistem nihalki, nadaljevala so se dela pri ureditvi smučališ

RESOLUCIJA o politiki izvajanja družbenega plana občine Kamnik za obdobje 1981–1985 v letu 1982

1. Ključni cilji družbenoekonomskega razvoja in materialni okviri razvoja občine Kamnik v 1983 letu.

Naloge za uresničevanje družbenega plana občine Kamnik v letu 1983 izhajajo iz temeljnih ciljev družbenega plana občine Kamnik za obdobje 1981–1985, poročila o izvajanju družbenega plana občine Kamnik za obdobje 1981–1985 v letu 1982, osnutka sprememb in dopolnitev družbenega plana občine Kamnik za obdobje 1981–1985 in resolucije o politiki izvajanja družbenega plana SRS v letu 1983.

Ključne naloge v letu 1983 bodo:

Močnejše povečati v izvoz naravnano proizvodnjo ob zmanjšanju vseh oblik domače porabe. Izvoz bo osnovni spodbujevalec gospodarske rasti, zato bo izvajanje zastavljenih nalog na področju ekonomskih odnosov s tujino v celoti določalo materialne okvire razvoja v letu 1983.

Pospoševanje kmetijstva bo usmerjeno predvsem v povečanje kmetijske proizvodnje na osnovi bolj intenzivnega izkoriščanja lastnih naravnih možnosti.

V gostinstvu in turizmu bodo vsa prizadevanja usmerjali v zagotavljanje celovite in enotne turistične ponudbe občine Kamnik ter v povečanje deleža gostinstva in turizma v družbenem proizvodu občine.

Za zagotovitev boljše preskrbe prebivalcev bomo izdelali materialne bilance potreb in možnosti za zagotavljanje osnovnih prehrabnih proizvodov. Za boljše oskrbljenost tržišča bomo nadaljevali z dolgoročnejšimi sovlaganji in združevanju sredstev.

Materialni okviri razvoja v občini Kamnik bodo naslednji:

V letu 1983 bo tako kot v SRS tudi v občini Kamnik najvažnejša naloga industrije povečanje

proizvodnje, ki bo zagotovila večji izvoz na konvertibilno področje.

2%¹ realna rast družbenega proizvoda – družbeni proizvod v industriji bo porasel približno enako stopnjo kot fizični obseg proizvodnje, t. j. 2,5%;

– ostale organizacije združenega dela pa bodo z notranjimi ukrepi za povečanje obsega dejavnosti in racionalnejšim poslovanjem zagotovile 1,3% povečanje družbenega proizvoda in dohodka, pri tem naj bi se povečal predvsem del kmetijstva ter gostinstva in turizma.

Stopnja rasti zaposlenosti bo 0,5%.² Zaposlovanje bo tako v povečanju družbenega proizvoda udeleženo s 25%.

Izvoz blaga na konvertibilno področje se bo realno povečal za 12%,³ uvoz pa realno nekoliko manjši kot v letu 1982, oziroma bo naraščal skladno z doseganjem boljših izvoznih rezultatov.

Naložbe v osnovna sredstva gospodarstva bodo skladne z rastjo družbenega proizvoda, delež investicij bo tako v družbenem proizvodu ostal nespremenjen.⁴

Na področju osebnih, skupne in splošne porabe bodo ohranili dosedanja sistem ukrepov za omejevanje, ki ga bodo dosledno izvajali v vseh sferah. Sredstva za osebno, skupno in splošno porabo bodo v globalu naraščala počasneje kot dohodek, tako da bo zagotovljeno zmanjšanje delovne

¹ Republiška resolucija predvideva 1,6% realno povečanje družbenega proizvoda; industrijske proizvodnje za 1,6% kmetijske za 4%.

² V resoluciji SRS se predvideva 1% povečanje zaposlenosti.

³ v republiki realno za 15%

⁴ isto kot v republiki

⁵ v republiki se predvideva 12% nominalno povečanje oz. realno zmanjšanje za 7%

Veliki planini. V čiščenje smučišč so se vključili kamniške osnovne šole in Izobraževalni center M.

Za kmečki turizem je bila odprta kmetija v elah, pričala se je gradnja novega stanovanjske objekta v Podhruški. pridobljena je gradbena dokumentacija za adaptacijo tipične kmečke hiše Rudniku.

Izvedena je bila kategorizacija gostinskih obrav v skupine.

V letošnjem letu je ponovno oživila tradicionalna turistična prireditve Dnevi narodnih noš, izma in obrti, ki sta jo uspešno organizirala TD amnik in kamniško obrtno združenje ob aktivnem sodelovanju društev, KS ter organizacij družbenega dela.

DROBNO GOSPODARSTVO

Na področju drobnega gospodarstva naloge, planirane v resoluciji za leto 1982, niso bile v celoti uresničene. S tem je dokazano, da v občini drobnemu gospodarstvu še vedno ne namenimo dovolj pozornosti. Vzroki za prepočasen razvoj so premajhni povezanosti in neenotnem nastopu teh dejavnikov, ki vplivajo na razvoj drobnega gospodarstva. Eden izmed glavnih vzrokov za počasen razvoj je pomanjkanje poslovnih prostorov tako za proizvodno kot storitveno obrtno dejavnost. Ker je prostorski del družbenega plana še v delavi, ni bilo mogoče določiti lokacije za obrtno delo za proizvodne obrti, ravno tako pa ni bil izdelan načrt za revitalizacijo starega mestnega jedra in določena namembnost poslovnih prostorov v starem delu Kamnika. Nerešeno je ostalo praznjenje financiranja poslovnih prostorov za storitvene obrtne dejavnosti. Ravno tako OZD v občini še vedno ne prepuščajo drobnemu gospodarstvu izdelave tistih proizvodov in polproizvodov, katerih produkcija bi bila v enotah drobnega gospodarstva racionalnejša. OZD so še vedno premalo zainteresirane za trajnejše oblike kooperacijskega ali druge oblike poslovnega sodelovanja in dohodkovnega povezovanja z dobrim gospodarstvom. Potrošniški sveti v KS ne izražajo potreb po določenih storitvah, obrtniki sami pa ne potrebujejo po izboljšanju kadrovske strukture zaposlenih v drobnem gospodarstvu, niti niso zainteresirani za vključevanje v zadrage in za ustanavljanje POZD-ov.

benega obdobje

sh sredstev v dohodku. Predvideva se 3%⁵ realno zmanjšanje teh sredstev.

Povečanje proizvodnje, zaposlovanja in osebnih dohodkov v posameznih dejavnostih in organizacijah družbenega dela bo odvisno od uspešnosti in učinkovitosti pri gospodarjenju, zlasti pa od obsega in rasti izvoza na konvertibilno področje.

Naloge na področju ekonomskih odnosov s tujino

Izvoz na konvertibilno področje in njegovo povečanje bo v letu 1983 najpomembnejša naloga, ob zoženih okvirih vseh oblik porabe pa najpomembnejša osnova za doseganje planirane rasti obsega proizvodnje. Izvoz na konvertibilno področje se bo v letu 1983 moral povečati za 12%⁶ ob nespremenjenem izvozu na klirinško področje, s tem, da bo možnost uvoza s konvertibilnega področja na ravni leta 1982. Z doseganjem predvidene rasti izvoza in deviznega priliva bomo v občini Kamnik še dodatno spodbujali izvoz na konvertibilno področje. Kljub velikim izvoznim uspehom v preteklih letih so v nekaterih OZD še možnosti za povečanje izvoza, zato je nujno, da OZD povečujejo delež izvoza v celotnem prihodu in da se v izvoz vključijo tudi tiste OZD, ki doslej niso izvažale.

Proučiti je potrebno možnost vključevanja v izvozne tokove pri gradbenih, projektantskih in obrtnih OZD.

Za pospeševanje izvoza blaga in storitev ter deviznega priliva s konvertibilnega področja bo LB-PE Kamnik v letu 1983 dajala kratkoročna posojila za obratna sredstva organizacijam, ki bodo izvažale na konvertibilno področje. S kratkoročnimi krediti pod najugodnejšimi pogoji iz

sredstev samoprispevka bo banka reševala likvidnostne težave izvoznikov.

* V planu 1981-1985 planiramo povprečno letno realno povečanje izvoza za 10%. Glede na to, da se je izvoz v občini Kamnik v letu 1981 realno povečal za 10,7%, v prvih devetih mesecih letos pa za 14%, bomo za 10% realno povečanje izvoz v letu 1983 morali povečati izvoz na konvertibilno področje za 12% ob nespremenjenem izvozu na klirinško področje.

Pri uvozu surovin in reprodukcijskega materiala bodo imele absolutno prednost potrebe izvozne proizvodnje. Možnost uvoza opreme bodo imele predvsem tiste organizacije družbenega dela, ki bodo dosegale največje in hitre neto devizne učinke in bodo prevzele večje planske obveznosti izvoza in deviznega priliva.**

3. Druge naloge za ohranjanje rasti proizvodnje

Ob smotrnejši in učinkovitejši izrabi energije ter vseh materialnih, kadrovskih in naravnih zmogljivosti bo moč doseči predvideno povečanje proizvodnje, celotnega prihodka in dohodka.

Organizacije družbenega dela bodo v okviru letnih programov pripravile in izvajale programe varčevanja s surovinami, reprodukcijskim materialom in energijo. Potrebno bo povečati možnosti za prestrukturiranje, modernizacijo in povečanje konkurenčne sposobnosti proizvodnje. Večjo pozornost bodo OZD namenile razvoju proizvodnje in tehnologije z domačim znanjem.

OZD se bodo dohodkovno povezovale z drugimi OZD v reporevergi in na osnovi samoupravnih sporazumov združevale sredstva za investiranje v pridobivanje surovin, ki jih potrebujejo za svojo proizvodnjo.

Za predvideno povečanje kmetijske proizvodnje v letu 1982 bomo v samoupravnem skladu za intervencije v kmetijstvu zagotovili sredstva za vrsto ukrepov, s katerimi bomo krepili materialno osnovo zasebnega kmetijstva, zlasti za premije za privezovanje telet za pitanje, za sofinanciranje kmetijske pospeševalne službe, za regresiranje cene umetnih gnojil, za zavarovanje živine in izvedbo programa spomladanske in jesenske setve. Navedeni ukrepi so namenjeni povečanju pridelovanja hrane za trg. Premije, regresi in nadomestila bodo zato namenjeni samo kmetovalcem, ki bodo sklenili pogodbo za odkup pridelkov.

Predvsem si bomo prizadevali povečati odkup mesa, mleka, krompirja in pšenice. Slabo izkoriščene površine v hribovitih predelih bomo aktivirali z nadaljnjim uvajanjem ovčereje. Osnovni vir sredstev samoupravnega sklada za intervencije v kmetijstvu bo združevanje sredstev na osnovi odloka o posebnem davku iz OD delavcev po stopnji, 0,4% od OD, ki je bil uveden leta 1982, del sredstev pa bo zagotovljen v proračunu občine.

** Večji delež kot doslej bo v celotnem uvozu predstavljala oprema

V letu 1982 si bomo prizadevali za tako organiziranost združenih kmetov, ki bo omogočala izvajanje nalog, zastavljenih s planskimi dokumenti.

Na področju kmetijske zemljiške politike si bomo prizadevali za boljše obdelavo slabo izkoriščenih kmetijskih površin v hribovitih predelih in dosledno izvajali varstvo kmetijskih zemljišč v skladu z opredelitvijo v prostorskem delu družbenega plana občine.

Na področju drobnega gospodarstva bomo v letu 1983

pospeševali razvoj vseh vrst obrtnih dejavnosti, še zlasti s tem, da bomo:

- v prostorskem načrtu določili lokacijo za obrtno cono za proizvodno obrtno dejavnost.
- strogo namensko določili namembnost poslovnih prostorov v starem delu Kamnika,
- v stanovanjskih soseskah bomo načrtovali in zagotavljali poslovne prostore za storitvene obrtne dejavnosti,
- oblikovali bomo merila in kriterije za financiranje storitvenih obrti,
- še nadalje bomo spodbujali kooperacijo in druge oblike trajnejšega proizvodnega sodelovanja in dohodkovnega povezovanja samostojnega osebnega dela z OZD,

- pospeševali bomo proizvodnjo izdelkov, ki nadomeščajo uvoz in skrbeli za vključevanje drobnega gospodarstva v izvoz, predvsem na konvertibilno področje,

- s selektivno davčno politiko, politiko cen in ugodnejšo kreditno politiko pospeševali razvoj drobnega gospodarstva.

Organizacije družbenega dela v gradbeništvu bodo proučile možnosti za razširitev tržišča in vključevanje v izvajanje gradbenih del v tujini; za lažjo uresničitev tega cilja bomo združili projektantske zmoglosti kamniškega gospodarstva. Za celovitejšo ponudbo v tujini in večji izvoz opreme, tehnologije in znanja bodo OZD s področja gradbeništvu proučile možnosti za povezovanje z OZD s področja drugih dejavnosti.

4. Naloge na področju investicij

V letu 1983 bodo v skladu z republiško resolucijo ter na osnovi osnutka sprememb in dopolni-

tev družbenega plana občine za obdobje 1981-1985 imele prednost predvsem:

- investicije, ki bodo naravnane v proizvodnjo za izvoz na konvertibilno področje,
- investicije za proizvodnjo deficitarnih surovin
- investicije, ki omogočajo nadomeščanje deficitarnih virov energije (tekoča goriva) z drugimi domačimi viri energije
- investicije za primarno kmetijsko proizvodnjo,
- tehnološko intenzivne investicije, modernizacije in odprave ozkih grl ob najmanj 30% deležu proizvodnje za izvoz,
- investicije za izboljšanje preskrbe občanov
- turistična infrastruktura.

Investicijski programi izpolnjujejo minimalne zahteve izvozne usmerjenosti, če predvidevajo vsaj 50% svoje proizvodnje za izvoz na konvertibilno področje in znaten pozitiven plačilno bilančni učinek v konvertibilnih devizah.* Metodologijo za vrednotenje neto deviznega učinka bosta pripravila Ljubljanska banka - združena banka in Komisija za oceno investicij v SR Sloveniji.

Na področju družbenih dejavnosti bosta imela prednost pri investiranju le zdravstveno varstvo in izobraževanje.

Predvidene investicije v globalu ne bodo povečale programov SIS družbenih dejavnosti glede na materialne okvire določene v tej resoluciji.**

* OZD občine Kamnik niso predložile investicijskih programov, ki bi bili preverjeni z družbenimi kriteriji o upravičenosti investicije. Predračunska vrednost investicij, ki jih kamniško gospodarstvo načrtuje za leto 1983, znaša 1.016.349.000 din, v prvih devetih mesecih letos pa so celotna investicijska plačila znašala 425.725.000 din.

Prednost na bi v letu 1983 imelo predvsem pridobivanje surovin in energije. (Rudnik kaolina in kalcita ter Kemijska industrija Kamnik) in proizvodnja hrane.

V prihodnjem letu se predvideva fazna izgradnja zdravstvenega doma iz sredstev samoprispevka. Potrebno bo adaptirati OŠ v Nevljah, določena sredstva pa bodo potrebna tudi za ureditev prostorov za ustanavljanje OŠ 27. julij«.

5. Razporejanje dohodka in oblikovanje sredstev za zadovoljevanje osebnih, skupnih in splošnih potreb

Delavci v združenem delu bodo v letu 1983 z razporejanjem dohodka zagotovili povečanje deleža sredstev za razširitev materialne osnove dela, zato bodo uresničevali politiko zaostajanja rasti sedstev za OD, skupno in splošno porabo za rastjo dohodka.

1. Sredstva za osebne dohodke

Delavci v združenem delu bodo razporejali sredstva za osebne dohodke na osnovi plana in ob upoštevanju dogovora o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka, pri čemer bodo upoštevali naslednje osnovne usmeritve:

- potrebno je zagotoviti večji delež sredstev za razširitev materialne osnove
- rast in raven sredstev za osebne dohodke v posameznih OZD v gospodarstvu se bo razlikovala od globala glede na delež proizvodnje in produktivnosti dela, izvoza na konvertibilno področje, znižanja stroškov proizvodnje in poslovanja in boljšega izkoriščanja poslovnih sredstev
- povečanje dohodka, ki ne izhaja iz realnih rezultatov, ampak je izključno posledica višjih cen ali prevrednotenja zalog, ne more biti osnova za nominalno povečanje osebnih dohodkov
- povečevanje osebnih dohodkov bo mogoče šele potem, ko bodo doseženi in tudi izkazani boljši rezultati dela in gospodarjenja,
- v delovnih skupnostih, kjer niso urejeni odnosi s TOZD na osnovi svobodne menjave dela, bodo posebej opredeljene omejitve pri rasti sredstev za osebne dohodke,
- sredstva za OD delavcev v družbenih in drugih neproizvodnih dejavnostih bodo rasla v odvisnosti od opravljenih programov dela, vendar v globalu največ do rasti sredstev za OD delavcev v gospodarstvu
- rast sredstev za OD bo zaostajala v tistih delih združenega dela, kjer je dosežena največja raven osebnih dohodkov.

2. Sredstva za zadovoljevanje skupnih potreb v SIS družbenih dejavnosti.

Sredstva za zadovoljevanje skupnih potreb v občini se bodo ob predvideni rasti dohodka v naslednjem letu realno zmanjšala za 3%. Prednost v teh materialnih okvirih bosta imela programa izobraževanja in zdravstva. Posamezne SIS bodo usmerile sredstva predvsem v zagotavljanje programe, ki so opredeljeni z zakoni in dogovorom o temeljnih planov občine v obdobju 1981-1985.

3. Splošna poraba

Sredstva za financiranje splošnih potreb v občini bodo rasla počasneje kot dohodek. V prihodnjem letu pričakujemo realno zmanjšanje sredstev za splošno porabo za 3%. Oblikovanje proračunskih prihodkov in odhodkov bo dogovorjeno v dogovoru o izvajanju politike splošne porabe v letu 1983.

6. Zaposlovanje

Osnovni kazalci razvoja za prihodnje leto napovedujejo še vnaprej umirjeno politiko zaposlovanja v povezavi s še večjo rastjo produktivnosti. Zaposlenost naj bi se povečala za 0,5% pri 2% rasti družbenega proizvoda; pomeni, da bo delež zaposlovanja v rasti družbenega proizvoda le 25%.* Za dosego tega cilja bodo morale TOZD za kritje potreb po delavcih najprej poiskati in izkoristiti vse notranje rezerve in šele nato zaposlovati nove delavce.

Možnost novega zaposlovanja bo imelo le gospodarstvo in to predvsem OZD, ki povečujejo izvoz. Z modernizacijo proizvodnje in višjo tehnološko opremljenostjo bodo omogočili zaposlovanje delavcev z višjo kvalifikacijo in zmanjšali dnevno migracijo delavcev z večjo strokovno izobrazbo.

Izkoristiti bo potrebno možnosti zaposlovanja na področju samostojnega osebnega dela v kmetijstvu ter v drobnem gospodarstvu.

Na področju negospodarstva praviloma ne bo novega zaposlovanja.

* V SRS 50%

7. Preskrba in blagovne rezerve

Na področju preskrbe bodo izdelane materialne bilance potreb in možnosti za zagotavljanje osnovnih prehrabnih proizvodov. Oskrbljenost tržišča s prehrabnimi proizvodi bomo zagotavljali predvsem s sovlaganjem in združevanjem sredstev na podlagi samoupravnih sporazumov med trgovskimi organizacijami združenega dela in organizacijami združenega dela na področju pridelave hrane.

1983

Da bi zaradi občasnih motenj na tržišču zagotovili enakomernejšo oskrbo vseh delovnih ljudi in občanov z nekaterimi osnovnimi živili, bomo preskrbo urejali tudi s kratkoročnimi ukrepi in sredstvi interveniranja v porabi hrane.

V skladu s srednjeročnim programom oblikovanja občinskih blagovnih rezerv ter v okviru materialnih možnosti, bomo povečevali blagovne rezerve živil in drugih proizvodov, ki so posebnega pomena za delovne ljudi in občane. Odvisno od razmer na tržišču, bomo poleg povečevanja občinskih blagovnih rezerv oblikovali tudi tržne rezerve, s katerimi bomo z intervencijskimi sproščanji vplivali na odpravo kratkoročnih motenj na trgu.

Nadaljevali bomo postopek za ustanovitev samoupravne interesne skupnosti za preskrbo, ki bi naj bila usklajevala preskrbo v občini. V razreševanje problematike preskrbe se bodo aktivno vključili potrošniški sveti.

Da bi zagotovili boljše preskrbljenost prebivalstva z osnovnimi potrebščinami, bomo omogočili večjo prisotnost na trgu tudi trgovskim organizacijam združenega dela, ki nimajo sedeža v občini Kamnik.

Trenutno pomanjkanje nekaterih osnovnih prehrabnih proizvodov bomo premostili z nadomestnimi proizvodi.

8. Spremljajoči dokumenti k resoluciji za leto 1983

Resolucijske usmeritve bodo podrobneje opredeljene še v izvedbenih dokumentih;

1. zbirni plan investicij za leto 1983
2. zbirni plan zaposlovanja za leto 1983
3. zbirni plan sredstev SIS družbenih dejavnosti in SIS materialne proizvodnje za leto 1983
4. usklajeni plani izvoza in uvoza v SISEOT in zbirni plan za leto 1983
5. program občinske skupnosti za cene za leto 1983
6. program razvoja kmetijstva

(Nadaljevanje s 5. strani)

SEJA SKUPŠČINE IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI Delegati sprejeli valorizacijo programa skupnosti

Delegati obeh zborov skupščine izobraževalne skupnosti Kamnik so se pod vodstvom predsednika Branka Božiča sestali 25. oktobra.

O predlogu samoupravnega sporazuma o ustanovitvi skupne strokovne službe SIS občine Kamnik s predlogi sprememb so delegati najprej razpravljali in pri tem izražali skrb, da bo nova aizacija eh slžb prinsla višj stroške in večj izražali skrb, da bo nova organizacija teh služb prinesla višje stroške in večje število zaposlenih, kvaliteta dela pa bo ostala enaka. Po zatirjevanju predstavnice Komiteja za DER SO Kamnik se to ne bo zgodilo, saj bodo sistemizacijo izvedli naknadno, po sprejemu navedenega samoupravnega sporazuma in bodo svoje soglasje k njej morali izreči tudi delegati skupščin samoupravnih interesnih skupnosti. Po razpravi so delegati predlog navedenega samoupravnega sporazuma sprejeli s tem, da se sistemaizacija izvede do januarja 1983, da bo služba lahko začela čimprej delovati.

Poročilo o realizaciji srednjeročnega plana skupnosti v času od 1. 1. 1981 do 30. 6. 1982 daje pregled nad številčnim gibanjem učencev v šolah, izvajanjem podaljšanega bivanja učencev, obravnava pa tudi šolo v naravi, učbenike, standarde in normative za izvajanje vzgojno izobraževalnih programov in program investicij. Glede investicij poročilo navaja, da je bila s planom za lansko leto predvidena adaptacija šole Moste, za kar je bilo dogovorjenih 8.364.000,00 din, vendar je skupnost od te vsote morala nameniti 3.210.400 din za pospeševanje izvoza, kasneje pa se je ugotovilo, da so poškodbe večje in tako račun narasel na 15.884.666,10 din. Ker bo adaptacijo potrebno končati še letos, manjka zanj še 10.737.066,10 din. S planom je bila predvidena tudi adaptacija šole Toma Brejca, vendar poročilo navaja, da z njo ne bo mogoče začeti prej, preden ne bo končana šola Moste. Ker pa je inšpekcija zaradi nevarnosti, da se podre strop letos prepovedala uporabljati učilnico tudi v šoli v Zg. Tuhiju, so se prostorske razmere v kamniškem šolstvu še bolj zaostrile.

Poročilo o realizaciji so delegati sprejeli, prav tako tudi **aneks samoupravnega sporazuma o temeljih plana občinske izobraževalne skupnosti Kamnik za obdobje 1981-85**, ki je posledica valorizacije programa skupnosti v letošnje leto, ki ga je Komite za družbenoekonomski razvoj SO Kamnik predlagal spričo perečih problemov na področju šolstva v občini. Revalorizacija je bila predlagana v znesku 6.000.000 din, s čimer naj bi se letos začeli adaptirati Dijaški dom 27. julij tako, da bi bilo mogoče v njem prihodnje šolsko leto izvajati celodnevno osnovno šolo s prilagojenim programom.

Zaradi valorizacije programa skupnosti je bilo potrebno dopolniti tudi **finančni načrt skupnosti**, tako da se vanj vključi znesek za adaptacijo Dijaškega doma 27. julij, s čimer so se dogovorjena sredstva skupnosti povečala od 132.416.000 din na 144.416.000 din.

Delegati so se z dopolnitvijo finančnega načrta skupnosti strinjali, prav tako tudi z **realizacijo finančnega načrta skupnosti** po stanju 31. 8. 1982.

Soglašali so tudi s sprejemom **osnutka samoupravnega sporazuma o oblikovanju in delu konference delegacij za delegiranje delegatov v zbor uporabnikov in zbor izvajalcev skupščine skupnosti izobraževalne skupnosti Slovenije v mandantnem obdobju 1982-86** in imenovali člane delegacije za delegiranje delegatov za seje skupščine izobraževalne skupnosti Slovenije. Predlog za imenovanje članov odbora za samoupravno delavsko kontrolo pri občinski skupnosti pri občinski izobraževalni skupnosti so umaknili s seje in bodo o njem ponovno razpravljali na prihodnji seji skupščine.

Na seji skupščine so imenovali delegata v komisijo za socialno varnost invalidov pri občinski skupnosti socialnega varstva, imenovani pa so bili tudi člani komisije za šolsko prehrano, ki bodo morali precej trdo zaozari na tem področju kjer je marsikaj narobe. V komisijo so bili izvoljeni vodje šolske prehrane v osnovnih šolah ŠCRM in Dijaškega doma 27. julij, predstavnik dispanzerja za šolske otroke in mladino, predstavnik socialne službe in občinske izobraževalne skupnosti. Komisija je odgovorna skupščini skupnosti in bo najmanj enkrat letno poročala o svojem delu.

Delegati so se strinjali tudi s **spremenbo 12. in 13. člena statuta občinske raziskovalne skupnosti**, ki se nanaša na način delegiranja delegatov v skupščino skupnosti, določili pa so tudi **podpisnike za občinsko raziskovalno skupnost**. Soglašali so tudi z imenovanjem Janeza Permuša v Komite za družbenoekonomski razvoj SO Kamnik.

Spremenjena dinamika stanovanjske gradnje v občini

Zbora skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti Kamnik sta se sestala ločeno; 25. oktobra je bila seja zbora uporabnikov, naslednji dan pa seja zbora izvajalcev.

Oba zbora sta najprej obravnavala spremembe in dopolnitve **statuta Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Kamnik**, ki mu je z namenom, da se poglobi samoupravna povezanost med Stanovanjskim in komunalnim gospodarstvom SKG Kamnik in Samoupravno stanovanjsko skupnostjo Kamnik (v nadaljevanju SSS) s skupnostni stanovalcev, hišnimi sveti in posameznimi stanovalci, dodano poglavje o administrativnemu vodenju in koordiniranju del za SSS. Oba zbora sta predlagane spremembe in dopolnitve statuta sprejela, zbor uporabnikov pa je pooblastil predsedstvo skupščine, da razpiše dela in naloge tajnika stanovanjske skupnosti, predhodno pa naj se izdela podrobnejši opis njegovih del in nalog.

Spremembe in dopolnitve pravilnika o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz združenih sredstev vzajemnosti v občini Kamnik prinašajo spremembo 13. člena, dodan pa je tudi nov člen, ki določa, da »delavci, delovni ljudje, upokojeanci in invalidi lahko dobijo posojilo, če izpolnjujejo pogoje iz 20. člena, oziroma če za leto 1982 zagotavljajo lastno udeležbo.« V letu 1983 lahko pridobijo posojilo samo upravičenci, ki bodo sklenili pogodbo o namenskem varčevanju najpozneje do 31. 12. 1982.

Delegati obeh zborov so navedene spremembe in dopolnitve pravilnika o pogojih in merilih za pridobitev posojil iz združenih sredstev vzajemnosti sprejeli. Odbor za graditev, planiranje in razvoj družbenoekonomskih odnosov je pripravil **poročilo o razdelitvi posojil iz združenih sredstev vzajemnosti v občini**. Z javnim razpisom v Kamniškem občanu 21. 6. 1982 je bilo namreč razpisano 21.000.000,00 din za posojila za nakup stanovanj v družbeni lastnini in 14.000.000,00 din za posojila za nakup stanovanj v etažni lastnini in gradnjo oz. adaptacijo individualnih stanovanjskih hiš. Avgusta in septembra je odbor prispel vloge obravnaval in ugotovil, da so delovne organizacije za nakup stanovanj v družbeni lastnini vložile 9 vlog, od tega jih je bilo 8 ugodno rešenih, 1 pa zavrnjena. Delovnim organizacijam so bila odobrena posojila v znesku 10.034.347,00 din. Za nakup stanovanj v etažni lastnini in posojila za gradnjo oz. adaptacijo individualnih stanovanjskih hiš se je zbralo 226 vlog, od tega 22 za posojila za nakup stanovanja v etažni lastnini, ostale pa so bile za dodelitev posojila za gradnjo oz. adaptacijo individualnih stanovanjskih hiš.

Odbor je ugodno rešil 20 vlog za nakup stanovanj v etažni lastnini, 2 pa je zavrnil, ker prosilci niso izpolnjevali v razpisu navedenih pogojev. V ta namen je bilo odobrenih 7.607.039,80 din.

Za gradnjo oz. adaptacijo individualnih stanovanjskih hiš je bilo razdeljeno posojilo v znesku 19.750.000,00 din. Na sklep o dodelitvi posojila je bilo vloženih 9 pritožb, s katerimi so se člani obeh zborov

skupščine seznanili in sprejeli ustrezne sklepe.

Zbor uporabnikov je razpravljal in sprejel **pravilnik o pogojih in merilih za dodelitev družbenih stanovanj, zgrajenih s sredstvi solidarnosti**, informacijo o tem bomo pripravili za naslednjo številko Kamniškega občana.

K samoupravnemu sporazumu o temeljih plana samoupravne stanovanjske skupnosti občine Kamnik za srednjeročno obdobje 1981-85 so delegati obeh zborov sprejeli **aneks**, s katerim se dinamika dogovorjenega programa stanovanjske graditve v navedenem obdobju nekoliko spreminja. Od predvidenih 1.430 stanovanjskih enot naj bi do leta 1985 zgradili 932 stanovanjskih enot, in sicer: 210 solidarnostnih stanovanj, 220 najemnih stanovanj, 250 stanovanj v etažni lastnini, v individualni gradnji pa 200 zasebnih hiš, v združni gradnji 52 in prenovili naj bi 30 stanovanj. Blokovna gradnja bi potekala na naslednjih lokacijah: BS-6 Bakovnik (183 stanovanjskih enot), BS-2 Perovo (320 stanovanjskih enot) in BS-3 Novi trg (177 stanovanjskih enot).

K 20. členu samoupravnega sporazuma pa je z aneksom dodano tudi določilo, ki se nanaša na uvajanje ekonomskih stanarin in pravi, da se bodo le-te uveljavljale postopoma in tako omogočale materialno osnovo za ohranjanje nezmanjšane realne vrednosti družbenih stanovanj.

V **rebalansu plana sredstev za družbeno pomoč za leto 1982** so razpravljali samo delegati zbora uporabnikov in sklenili, da se pri prihodkih prispevki za družbeno pomoč v stanovanjskem gospodarstvu od bruto OD iz dohodka povečajo za 6.000.000,00 din. Komisija za splošne, finančne in administrativne zadeve je zboru uporabnikov predlagala, da se navedena vsota sredstev pri odhodkih namenjena za korekcije v zvezi z dejanskimi odplačili za najete kredite, odobrene kredite borcem NOV in obresti za najete kredite.

Delegati zbora uporabnikov so predložili rebalans finančnega načrta sredstev družbene pomoči sprejeli.

Ker do sedaj SSS ni imela sklenjenega samoupravnega sporazuma o svobodni menjavi dela s Stanovanjskim in komunalnim gospodarstvom Kamnik, so na skupščini delegatom obeh zborov tak sporazum predložili.

S **samoupravnim sporazumom o svobodni menjavi dela med SSS občine Kamnik in SKG Kamnik** se določajo medsebojna razmerja glede izvajanja del na področju stanovanjskega gospodarstva v občini Kamnik, cene oz. povračila, kakor tudi druga razmerja pri doseganju ciljev sprejetega plana SSS občine Kamnik.

Delegati zbora uporabnikov so se seznanili še z **informacijo o ogrevanju stanovanjskih sosesk**, ki so jo pripravile strokovne službe SKG Kamnik. Informacija v celoti objavljamo. Zbor je hkrati pozval hišne svete, da se čimprej samoupravno organizirajo, ustanovijo kurilne odbore in za naslednjo kurilno obdobje odpro lastne žiro račune, prek katerih bodo realizirali plačila nabave kurilnega olja.

Oba zbora sta se seznanila tudi z **informacijo o zazidavi v soseski BS-3 Novi trg**, ki jo tudi v celoti objavljamo.

Oba zbora sta se seznanila še z **organizacijo skupnih služb za področje SIS materialne proizvodnje in SIS družbenih dejavnosti**, zbor uporabnikov pa je potrdil tudi sklep predsedstva skupščine SSS o imenovanju stalnih delegatov v skupščino in izvršne organe skupščine skupnosti socialnega varstva.

Informacija o zazidavi v soseski BS-3 Novi trg

Z veljavnostjo novega zakona o stanovanjskem gospodarstvu naj bi se družbena gradnja vršila samo za znanega kupca. V občini Kamnik bo tako gradnjo izvajala samoupravna stanovanjska skupnost. V ta namen je bil pripravljen zazidalni načrt BS-3 Novi trg. Po tem načrtu je predvidena blokovna gradnja in gradnja individualnih stanovanjskih hiš s tem, da bi se prva vršila na ravninskem delu, slednja pa ob bregu in na bregu. Projektant LUZ iz Ljubljane pri izdelavi projekta ni upošteval elementov razmeritve objektov glede na višinske točke, tako da bi pri gradnji prišlo do višinskih razlik pri posameznih stanovanjskih enotah, to bi pomenilo tudi neprimerno dražjo gradnjo. Na sestanku z odgovornimi službami (SKS, LUZ) je bilo dogovorjeno, da se v okviru zazidalnega načrta izdela posamezne projekte, ki pa ne bodo vplivali na spremembo le-tega. V skladu s tem je bila s SKG Kamnik sklenjena pogodba za projektantska dela v znesku 675.420,00 din. Projektant LUZ iz Ljubljane pa bo korigiral zazidalni načrt še z vrisom dodatnih lokacij stanovanjskih hiš, s čimer bi rešil sporna vprašanja s sedanjimi lastniki zemljišča, kjer naj bi bila obravnava gradnja. Navedena sprememba bi šla v javno obravnavo, dokončen sklep o zazidavi BS-3 Novi trg pa je v pristojnosti občinske skupščine.

Informacija o problematiki centralnega ogrevanja v stanovanjskih soseskah

Po določilih 58. člena zakona o stanovanjskem gospodarstvu so imetniki stanovanjske pravice poleg ostalih stroškov obremenjeni še zlasti s stroški za ogrevanje. Te stroške plačujejo imetniki stanovanjske pravice po določilih tega zakona v višini dejanskih stroškov skupnostim stanovalcev ali neposredno organizaciji, ki opravlja te storitve.

V tem zakonu se v 51. členu predvidevajo tudi sankcije in sicer: če imetnik stanovanjske pravice 3 mesece zapored ali 3 mesece v zadnjih dveh letih ne plača stroškov ogrevanja, lahko zahteva skupnost stanovalcev od stanodajalca, da mu odpove stanovanjsko razmerje po stanovanjskih predpisih.

SKG izvaja organizacijo ogrevanja v šestih stanovanjskih soseskah na območju občine Kamnik in to: Tunjska 2/c, Zikova 3, Ulica Matije Blejca 10, Groharjeva 10 in Komenda - Glavarjeva 92-94. Služba družbenega knjigovodstva je pri pregledu poslovanja v delovni organizaciji ugotovila, da naša DO za opravljanje te dejavnosti ni registrirana in da je pričela s to dejavnostjo, ne da bi pridobila ustrezno soglasje hišnih svetov oz. skupnosti stanovalcev.

Ugotovitev SDK je delno utemeljena, saj je delovna organizacija kot svoj prihodek prikazovala stroške organizacije ogrevanja t. j.: sami stroški organizacije ogrevanja, ki so znašali v preteklih letih 5% od porabljenega kurilnega olja, stroškov porabljenih električne energije in dimnikarskih storitev, v kurilni sezoni 1981/1982 pa je bilo namesto 5% zaračunano za organizacijo ogrevanja toliko, kot je določila Občinska skupnost za cene, kot strošek organizacije ogrevanja so šli v prihodek tudi stroški kurjačev, ne pa same cene porabljenega goriva, elektrike in dimnikarskih storitev, ki jih DO tudi v svojih stroških poslovanje ni upoštevala.

Zaradi sanacije takšnega stanja so samoupravni organi delovne organizacije sklenili v prvi polovici leta 1982, da se stroški goriva in ostali vzporedni stroški po zaključku kurilne sezone 1981-1982 ne bodo več vodili na žiro računu delovne organizacije, temveč na posebnem računu Samoupravne stanovanjske skupnosti ali vseh hišnih svetov, za katere se ogrevanja opravlja.

Takšen predlog je bil posredovan tako samoupravni stanovanjski skupnosti kot tudi skupnostim stanovalcev, vendar ga le-ti niso sprejeli, zato je bila delovna organizacija prisiljena tudi za letošnjo kurilno sezono obdržati dosednji način organizacije ogrevanja, kar je tudi posledica zahtev predstavnikov hišnih svetov vseh sosesk na skupnem sestanku, ki je bil dne 7. 7. 1982.

Ker mora delovna organizacija stroške kurilnega olja in ostale stroške voditi na žiro računu delovne organizacije, predpisi pa ne dovoljujejo za te stroške posebnega žiro računa pri delovni organizaciji, nastajajo še dodatni problemi.

Tako je imela delovna organizacija zaradi neplačanih stroškov izpad dohodka v višini 1.030.000,00 din. Če se ti stroški ne bodo vodili na posebnem računu, bo da takih situacij prihajalo tudi v bodoče.

Tako kot prejšnja leta je bila tudi letos delovna organizacija prisiljena najeti kratkoročni kredit v višini 5.000.000,00 din za prvo napolnitev cistern s kurilnim oljem.

Posojilo je bilo potrebno vrniti do 9. 11. 1982, kar pa iz rednega dohodka sredstev na bo možno zagotoviti.

Kljub temu delovna organizacija ni obremenila stanovalcev za vračilo kredita v enem znesku, temveč je njihovo obveznost razdelila na tri obroke, od katerih zadnji zapade 15. 12. 1982.

Glede na to bo potrebno vračilo najetega kredita rešiti v okviru sredstev Samoupravne stanovanjske skupnosti ali celo poskusiti s prolongacijo kredita, kar pa bo v končni fazi povečalo stroške koristnikom ogrevanja.

Kljub naštetim težavam ter pripravljenosti delovne organizacije za reševanje nastalih problemov pa skupnosti stanovalcev ne kažejo razumevanja za ustrezno rešitev skupnih problemov, kar se kaže v slabem odzivu za podpis pogodb o ogrevanju za kurilno sezono 1982/1983 in nepripravljenosti pokrivanja najetega kredita.

Za rešitev navedenih problemov bodo morali porabniki toplotne energije pokazati večjo mero razumevanja in se zavedati poleg pravic tudi svojih dolžnosti.

Kolikor bomo obdržali sedanj način financiranja ogrevanja, se bomo z enakim problemom srečali tudi v prihodnji kurilni sezoni.

Da bi se izognili tem težavam, se bo treba pravočasno, to je takoj v začetku naslednjega leta, dogovoriti o posebnih sredstvih, ki bi jih združili stanovalci za napolnitev cistern.

V bodoče bi kazalo razmisliti o oblikovanju kurilnega odbora ali kurilnih odborov, ki bi prevzeli naloge, ki jih sedaj opravlja SKG. Iniciativa v tej smeri je bila dana tudi od stanovalcev samih.

V zvezi s problematiko glede energetskih virov ne vidimo v bližnji prihodnosti možnosti spremembe načina ogrevanja.

V perspektivi je verjetno iskati rešitev v izgradnji toplotne mesta Kamnik.

**Strokovne službe
SKG KAMNIK**

Informacija o predlogu zakona o davkih občanov

Zbor združenega dela in Zbor občin Skupščine SR Slovenije sta decembra lani obravnavala vrsto gradiv s področja davčnega sistema in davčne politike – med drugim tudi delovno besedilo predloga zakona o davkih občanov.

Pripravljanje novega sistema obdavčevanja občanov se je začelo že leta 1978, ko so bila pripravljena izhodišča za revizijo davčnega sistema; predlog za izdajo zakona in osnutek zakona pa je republiška skupščina sprejela junija oziroma konec leta 1979.

Razprava na sejah zborov decembra lani – celotna gradiva so bila objavljena v skupščinskem Poročevalcu, Prilogi IX/1981 – je pomenila le predhodno obravnavo predlaganih rešitev. V razpravi so bile dane pripombe k delovnemu besedilu predvsem na predlagane rešitve obdavčevanja dohodka iz kmetijstva ter še na nekatera druga vprašanja in povsem nove rešitve, za katere v razpravah še ni bilo doseženo soglasje.

Po temeljiti javni razpravi, ki je bila med letošnjim letom še podaljšana, je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije določil besedilo predloga zakona in ga predložil Skupščini SR Slovenije v obravnavo in sprejem.

Predlog zakona o davkih občanov

je v celotnem besedilu in z obrazložitvijo objavljen v Poročevalcu, št. 20/26.10.1982.

V obrazložitvi k predlogu zakona pojasnjuje predlagatelj temeljne rešitve pri obdavčevanju posameznih vrst dohodkov, dopolnitve, kakor tudi razloge, zaradi katerih posamezni predlogi iz razprav niso bili upoštevani.

Z zakonom se ureja devet vrst davkov, postopke za odmero in pobiranje davkov, vsebuje pa še kazenske in prehodne določbe.

Pomembnejše nove rešitve v posameznih poglavjih predloga zakona o davkih občanov so naslednje:

– družbenopolitične skupnosti naj samostojno določajo višino davkov. S to predlagano dopolnitvijo 6. člena delovnega besedila predloga zakona naj bi se izraziteje poudarila samostojnost družbenopolitičnih skupnosti pri določanju višine davkov, kot to izrecno navaja 109. člen Ustave SR Slovenije.

– predlog zakona uvaja obdavčevanje dohodkov, doseženih z opravljanjem gospodarske dejavnosti brez obrtnega dovoljenja oziroma potrdila o priglasitvi, če taka dejavnost ni z zakonom izrecno prepovedana.

Ugotovljeno je, da občani opravljajo gospodarske dejavnosti brez ustreznega dovoljenja oziroma priglasitve v čedalje večjem obsegu in na ta način dosegajo pogosto visoke dohodke, od katerih niso plačane nikakršne družbene obveznosti. S tem je kršeno ustavno načelo, da so delovni ljudje in občani, ki dosegajo večji dohodek dolžni več prispevati za zadovoljevanje družbenih potreb. Predlagana obdavčitev dohodka od gospodarske dejavnosti, ki se opravlja brez obrtnega dovoljenja oziroma priglasitve predvideva, da bodo dohodki, ki jih dosegajo občani z opravljanjem takšne dejavnosti najmanj enako obremenjeni kot dohodki delovnih ljudi, ki v skladu s predpisi opravljajo gospodarsko dejavnost.

– področje davčnih olajšav za zavezance, ki dosegajo dohodek z opravljanjem gospodarske dejavnosti, je dopolnjeno tako, da lahko občinska skupščina predpiše davčne olajšave za določene gospodarske dejavnosti, katerih razvoj želi pospeševati v skladu z usmeritvami družbenih dogovorov o pospeševanju razvoja drobnega gospodarstva. Za enoten sistem in višino olajšav naj bi se občine dogovorile z dogovorom o usklajevanju davčne politike.

– glede na zaostrene razmere na področju energetike je na novo uvedena davčna olajšava za vlaganja sredstev v gradnjo malih hidroelektrarn, s čimer se želi spodbujati zavezance k zagotavljanju lastnih energetskih virov na tistih območjih, kjer je to z vidika naravnih pogojev in družbenega interesa priporočljivo.

– na področju davkov od premoženja obstajajo kot predmet obdavčitve stavbe, deli stavb, stanovanja in garaže ter prostori, ki se v sezoni ali od časa do časa uporabljajo za počitek ali oddih. Opuščena je predlagana oziroma veljavna obdavčitev tovornih cestnih motorov in priklopnih ter kombi vozil, strojev in naprav večjih vrednosti, luksuznih predmetov, igralnih aparatov ter gozdnih zemljišč, katerih površina presega 0,5 ha.

Najpomembnejše spremembe so bile predvidene pri obdavčevanju dohodka iz kmetijske dejavnosti, vendar predlog novega zakona tega poglavja ne vključuje. Izrni svet namreč ugotavlja, da je zaradi obsežnosti in zahtevnosti te problematike bolj smotno to področje kompleksno urediti v posebnem zakonu (30. člen predloga zakona). Ta posebni zakon naj bi zbori Skupščine SR Slovenije obravnavali predvidoma v začetku prihodnjega leta. Zadržuje se torej veljavni sistem obdavčevanja dohodka iz kmetijstva, predlaga pa se ustrezna valorizacija dohodkovnih cenov, ki pogojujejo pravice do socialnih olajšav oziroma oprostitvev.

Zbor združenega dela in Zbor občin Skupščine SR Slovenije imata predlog zakona na dnevnem redu sej zborov, ki se predvidene za 15. december 1982.

Novo branje v kamniški knjižnici

- Kocbek E.: Listina, Slovenska matica, Ljubljana, 1982
- Kajzelj M.-H. Drofenik: Naš alpinizem, Državna založba Slovenije, Ljubljana, 1982
- Bratko I.: Zibelka knjige, Državna založba Slovenije, Ljubljana, 1982
- Lewis P.: Okostja bizonov, Prešernova družba, Ljubljana, 1982
- George A.-P. Grelot: Uvod v sveto pismo, nove zaveze, Mohorjeva družba, Celje, 1982
- Lovrič M.-B. Pavlovič: Vesele zgodbe s kopnega in vode, Naša djeca, Zagreb, 1982
- Krilov I. A.: Osel in slavček, Naša djeca, Zagreb, 1982
- Nazor VI.: Zlata ladja, Naša djeca, Zagreb, 1982
- Brejc T.: Živeti skupaj, ... odbor invalidskih organizacij ..., Ljubljana, 1982
- Arpino G.: Mlada nuna, Prešernova družba, Ljubljana, 1982
- Rupel Dimitrij: Literarna sociologija, Državna založba Slovenije, Ljubljana, 1982
- Križanič F.: Linearna analiza na grupah, Državna založba, Ljubljana, 1982
- Torkar E.: Jezdec in sanjač, Državna založba, Ljubljana, 1982
- Pörter R.: Vikingi, Državna založba, Ljubljana, 1982
- Križanič F.: Linearna analiza na grupah, Državna založba, Ljubljana, 1982
- Parma B.-B. Kutin: Šah za vsakogar, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1982
- Innes H.: Atlantik divja, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1982
- Štefe F.: Udin boršt, Komunist, Ljubljana, 1982
- Vse o pecivu, Lipa, Koper, 1982
- Šandor-Djalski K.: Prihod Hrvatov, Prešernova družba, Ljubljana, 1982
- Šorli N.: Pregled sodne prakse ..., Univerzum, Ljubljana, 1982
- Enciklopedija druge svetovne vojne ..., Borec, Ljubljana, 1982
- Statistični letopis SRS 1982/XXI., Zavod Slovenije za statistiko, Ljubljana, 1982
- Žerjal V.: Pljusknem preko okna, samozaložba, Nova Gorica, 1982
- Švabič M.: Ljubavne povesti, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1982.

Zapuščina kartografa Ivana Selana

Zgodovinski arhiv Ljubljana pridobiva tudi arhivsko gradivo posameznikov, ki so prispevali pomemben delež naši družbi oziroma kulturi (znanstveniki, umetniki, igralci...), kot tudi gradivo, na katerem imajo lastninsko pravico ostali občani in civilne pravne osebe.

Naloga arhiva je, da to gradivo pregleda, strokovno obdelata ter ga daje v uporabo.

Zgodovinski arhiv je maja letos prevzel zapuščino Ivana Selana, kmeta-kartografa in izdelovalca reliefov, ki pa se je ukvarjal tudi z izboljševanjem kmetijskih in drugih naprav, kot tudi z načrti lastnih stavb in notranje opreme. Gradivo izvira iz obdobja od leta 1918 do 1981 in obsega 36 tehničnih enot (30 tokov in 6 skat).

Ivan Selan se je rodil 1902 v Savljah pri Ljubljani, nato pa se je preselil v Suhadole pri Komendi, kjer je živel vse do smrti 1981. Od leta 1929 do 1930 se je v takratnem Vojno geografskem inštitutu v Beogradu seznanil z metodami kartografskega dela in od 1930 intenzivno delal na tem področju. Med NOB je risal za partizane in bil zato dvakrat zaprt v Begunjah ter nato interniran v Salzburg, kjer je ostal do konca vojne.

Po vojni se je vrnil v Suhadole, zemljo oddal v obdelovanje zadrugi in se posvetil samo risanju. Izdelal je tudi nekaj modelov raznih tovarn. Gradivo, ki ga je arhivu zapustila žena pokojnega Ivana Selana, Katarina Selan iz Suhadol 37, je bilo ob prevzemu neurejeno in pomešano, a dobro ohranjeno. Ko smo ga pregledali in popisali je sledilo podrobno urejanje. Po končanem tekočem kartotečnem popisu gradiva od zemljevida do zemljevida, od dokumenta do dokumenta,

so zapuščino kartografa razvrstili v naslednje kategorije:

- karte, zemljevidi (geografske, gospodarske, turistične, topografske, specialke in načrte in plane)
- karte, zemljevidi, ki niso njegovo delo, a si je z njimi pomagal pri kartografskem delu (42)
- motivi in črkopisi
- razglednice slovenskih krajev in pokrajin
- načrti, skice kmetijskih in drugih naprav (sadna stiskalnica na dvojen vod, valjar, žično leseni vitel), kot tudi gradbene načrte in skice notranje opreme
- osebna dokumentacija (blagajniške in inventarne knjige, pogodbe, opisi njegovih izletov v gore, opisi samih gora, ...)
- razno

Veliko kart, zemljevidov je naredil za šole. Pomembni so zlasti zemljevidi Slovenije in Jugoslavije, ki so izšli v mnogih izdajah, največ v merilu 1:150.000 in 1:1.500.000. Nekateri med njimi tudi v vseh jugoslovanskih jezikih.

Risal je tudi za občinske, mestne, župne in druge urade, turistična in planinska društva. Zlasti je delal za Slovenijo Vno (Vinorodna področja Slovenije, v merilu 1:500.000), Fakulteto za agronomijo, gozdarstvo in veterinarstvo v Ljubljani - katedra za vinogradništvo (vinogradniški zemljevidi vinorodnih krajev, ponavadi v merilu 1:25000 in 1:50.000) in za interno rabo Uprave za gozdarstvo SRS. Za gozdna gospodarstva je naredil več nadrobni zemljevidov, v merilu 1:10.000 na osnovi katastrskih map. Uspel je tudi s turističnimi reliefnimi zemljevidi (Kranj in okolica, Kranj z Gorenjsko in Koroško, Slovenija in sosednje pokrajine, ...). Skupno je v zapuščini 131 kart, zemljevidov (med njimi tudi vsi zgoraj naštet).

Seveda pa to ni niti tretjina vsega, kar je naredil. Od leta 1918, ko je naredil svoj prvi zemljevid POGORJE GRINTAVCA (v zapuščini), do leta 1981, je napravil okoli 400 zemljevidov. Med njimi je nekaj originalov, unikatov (OBČINA KOMENDA, v merilu 1:15000), v glavnem pa so to karte, ki so mu jih poslali iz tiskarn in založb, katere so tiskale njegove zemljevide.

Motive in črkopise je Selan sam razdelil na slikovne, risane in turistične in jih deloma tudi uredil.

Razglednice (480 kom.) so mu bile v pomoč pri nastajanju reliefov in reliefnih zemljevidov. Največ razglednic ima iz Kamnika, Ljubljane, Kranja, veliko pa je tudi razglednic Julijskih in Kamniških alp.

Selan je bil zelo natančen in skrben. To se vidi pri urejanju njegovih blagajniških in inventarnih knjig, kot tudi pri vseh drugih zapisih. Omembe vreden je zlasti ZVEZEK, v katerega je zapisoval vse, kar mu je oziroma mu bo koristilo pri njegovem (nekartografskem) delu (gospodarske drobtinice, kaj mora kmet vedeti o gnojilih, o hlevskem gnoju, tehnika, blagovništvo, reja krav, kaljenje lemežev, živinoreja v številkah, načrti, mere in ploščina njiv, kmetijske rastline, kmetijska dela, gospodarska navodila, temeljni nauki geometrije, temperamenti ali značaji, kolobar rastlin, nekaj o betoniranju).

V zvezek je začel pisati 29. 1. 1919.

Vse, kar se je zdelo manj pomembno, ali se ni razvozlati, oziroma kategoriziralo, je vstavljeno pod razno. (PLAKAT: vabilo na krajevni praznik v Mostah, 1980, KRAGUJEVAC: risba, ki jo je narisal v Kragujevcu med služenjem vojaškega roka, 1924-25)

Gradivo, ki ga je zapustil Ivan

Selan, ima kot kulturna dediščina zaradi svoje posebnosti velik pomen. Ivan Selan je bil praktično edini kartograf, ki se je kartografije učil sam (samouk). Z njo se je ukvarjal več kot 60 let. Izpopolnjeval jo je in pri tem velikokrat izdelal lastne kartografske pripomočke, ki jih je potreboval za svoje delo. Razvil je svoj slog, ki se vidi zlasti v pisavi krajevnih imen, natančni risbi in skladnosti. Zavedati pa se moramo, da se ni ukvarjal le s kartografijo in da so bila njegova interesna področja mnogo širša.

Da bi bolje spoznali delo Ivana Selana so bili pregledani vsi časopisni izrezki, ki pišejo o njem, Slovenski biografski leksikon ter Narodna univerzitetna knjižnica - kartografski oddelek.

Pri pregledu kartografske zbirke, ki jo ta hrani, je bilo ugotovljeno, da določenih stvari, ki so pred nekaj leti še bile pri kartografu, več ni. Zlasti velja omeniti ZVEZEK SPREMENB, kamor je Selan vpisal vsako spremembo, ki jo je moral upoštevati pri delu zemljevidov. Veliko pove tudi dejstvo, da je bila njegova zapuščina že pred prevzetjem pregledana.

Zanimivo pa je tudi to, da določenih tiskanih kart, zemljevidov ni v Narodni univerzitetni knjižnici, so pa v zapuščini in obratno. Pri tem bi se bilo treba obrniti na tiskarne in založbe, ki so tiskale njegove zemljevide. Pregled nad delom kartografa bi bil tako obsežnejši in preglednejši.

Gradivo - fond hrani Zgodovinski arhiv Ljubljana v arhivskih prostorih za občino Kamnik v Komendi. Dostopno je vsakomur, ki ga Ivan Selan zanima za raziskovalne in študijske namene.

BORIS ROZMAN

ZAHVALA

Ob izgubi našega dragega očeta, dedka in pradedka

JANEZA JAMNIKA

iz Šmarce 39

se iskreno zahvaljujemo za izraze sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na zadnji poti: sosedom, sorodnikom, znanec in sodelavcem iz Al-past, TOZD »Kamnik« ter strokovnem svetu KI »Kamnik«. Hvala tudi duhovščini iz Šmarce in Homca za lepo opravljeni obred.

Žalujoči:

Ivica, Rado in Janez Jamnik z družinami

Šmarca, Kamnik, november 1982

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega ljubega moža

FRANCIJA ULAGA

iz Kamnika, Ljubljanska 41

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, prijateljem in znanec za izrečeno sožalje, darovano cvetje in spremstvo na njegovi prerani zadnji poti. Hvala sodelavcem Kočne - TOZD NŽP poslovalnica Univerzal za izkazano pomoč in poslovilne besede.

Žalujoča:

žena Mihela

Kamnik, 15. novembra 1982

INTEGRAL DO GOLFTURIST TOZD Hoteli in žičnice Kamnik p. o.

oglašja prosta dela in naloge

VEČ NATAKARJEV

Pogoji: KV natak, praksa zaželeno

POMOŽNE DELAVKE V KUHINJI

Pogoji: NK ali PK delavka, 1 leto delovnih izkušenj

ČISTILKE

Pogoji: NK delavka

VEČ SPREVEDNIKOV NA ŽIČNICI

Pogoji: poklicna šola ustrezne smeri

DVEH BLAGAJNIČARK (za določen čas - sezonsko delo)

Pogoji: srednja strokovna izobrazba ustrezne smeri, 2 leti delovnih izkušenj

Ponudbe s kratkim opisom dosedanjega dela pošljite v roku 15 dni na naslov: SOZD Integral, kadrovski oddelek, Celovška 166, Ljubljana.

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega sina in brata

TOMAŽA BALANTIČA

se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh bridkih trenutkih stali ob strani, ga tako številno spremili v njegov prerani grob, nam izrekli sožalje in darovali cvetje. Posebno se zahvaljujemo sosedom, znanec, prijateljem, sorodnikom in sodelavcem Titana in Stola. Iskrena hvala zdravstvenemu osebju v Kamniku, še posebej dr. Brezniku, patronažni sestri Maji in med. sestri Anici Robič za vso skrb in pomoč v zadnjih mesecih njegove bolezni. Hvala tudi duhovniku iz Stranj za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoči:

mamica Marija, očka Janez, sestra Damjana in drugo sorodstvo iz Stranj in Kamnika

Kamnik, Stranje, 8. novembra 1982

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža, očeta in starega očeta

JERNEJA LANIŠKA

iz Krivčevega

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem, znanec, njegovim nekdanjim sodelavcem in našim sodelavcem ter vsem, ki ste nam usno in pisno izrazili sožalje, poklonili cvetje in pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala tudi dr. Staretu in dr. Istenevi, GG - TOZD Gozdarstvo, Kamnik, Krajevni organizaciji ZB Črna, govorniku in pevskemu zboru Svoboda Črna ter duhovniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat naša iskrena zahvala.

Vsi njegovi

Krivčevo, Kamnik, Sp. Stranje, Črna, 17. novembra 1982

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame, babice in prababiče

IVANE PAVLIČ

iz Buča

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem in sodelavcem za izraženo sožalje, darovano cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Hvala tudi pevcem in duhovniku za pogrebni obred.

Žalujoči:

Vsi njeni

Buč, 27. oktober 1982

TIM TOZD EKSPERIMENTALNA TKALNICA KAMNIK Iskreno čestita ob dnevu republike vsem delovnim ljudem in priporoča svoje izdelke za notranjo opremo prostorov.	Elektroinštalacije in popravila raznih strojev vam nudi RAJKO POTOKAR Rožično 2, Sela Kamnik Pridružuje se čestitkam ob prazniku republike in se priporoča za naročila.	GOZDNO GOSPODARSTVO LJUBLJANA OBRAT KAMNIK čestita ob 29. novembru
Splošno gradbeno podjetje GRADITELJ Kamnik, Maistrova 7 čestita vsem delovnim ljudem ob prazniku republike in se priporoča za naročila vseh gradbenih del.	Živilska industrija ETA KAMNIK iskreno čestita ob prazniku republike vsem poslovnim partnerjem in vsem delovnim ljudem	RUDNIK KAOLINA IN KALCITA KAMNIK čestitata ob prazniku republike vsem poslovnim partnerjem in vsem delovnim ljudem
Industrijsko podjetje ALPREM KAMNIK čestita vsem občanom ob 29. novembru.	Slaščičarna LENČEK v Komendi vam nudi kvalitetne izdelke in solidno postrežbo. Vsem občanom Kamnika čestitamo ob prazniku republike in se priporočamo za obisk	Tekstilna tovarna SVILANIT KAMNIK čestita ob prazniku republike vsem svojim cenjenim kupcem in delovnim ljudem ter priporoča svoje izdelke: - frotir brisače - frotir plašče za dom in plažo - modne kravate
TITAN, tovarna kovinskih izdelkov in livarna n. sol. o. Kamnik proizvaja: - fitinge, črne in pocinkane - ventile za enocevni sistem centralnega ogrevanja - mesoreznice in kavne mline - ulitke iz temper litin - ključavnice - obešanke, navadne in cilindrične - smučarske vezi Tyarolia in druge proizvode za široko potrošnjo. Cenjenim potrošnikom priporočamo naše kvalitetne izdelke. Vsem delovnim ljudem čestitamo ob prazniku republike	Zavarovalna skupnost Triglav PE Mengeš PREDSTAVNIŠTVO KAMNIK, Gregorčičeva 11 tel. 831-261 nudi občanom premoženjska in osebna zavarovanja ter se pridružuje čestitkam ob 29. novembru dnevu republike	Delavci in družbenopolitične organizacije INDUSTRIJE POHIŠTVA »STOL« KAMNIK želijo delovnim ljudem in občanom veliko delovnih uspehov in jim čestitajo ob 29. novembru, prazniku republike
UTOK, tovarna usnja Kamnik čestita ob 29. novembru vsem delovnim ljudem in občanom.	Perutnina Zalog TOZD REJA OE DUPLICA iskreno čestita ob prazniku republike vsem svojim kupcem in občanom Kamnika ter se priporoča za nakup	DO MESO KAMNIK-DOMŽALE Kamnik, Usnjarska 1 čestita ob dnevu republike svojim cenjenim kupcem in vsem delovnim ljudem
MENINA, tovarna pogrebne opreme Šmarca, Kamnik se pridružuje čestitkam ob dnevu republike	Žito Ljubljana, obrat VESNA v Kamniku čestita ob prazniku republike vsem občanom	EMONA Kmetijska kooperacija Domžale PE Kamnik čestita ob dnevu republike vsem kmetovalcem, kooperantom in vsem delovnim ljudem
KOMUNALNO PODJETJE KAMNIK čestita vsem ob 29. novembru	ABC POMURKA Trgovsko podjetje KOČNA KAMNIK čestita ob prazniku republike vsem cenjenim kupcem in vsem delovnim ljudem	ZARJA, montažno podjetje Kamnik, Molkova pot 5 - instalacije, elektronika, konstrukcije, storitve Ob prazniku republike iskreno čestita svojim poslovnim partnerjem in delovnim ljudem ter priporoča svoje storitve in proizvode: - električne inštalacije - vodovodne inštalacije - klimatizacijske inštalacije in naprave - elektronske signalnovarnostne naprave - kovinske konstrukcije - pleskarska in steklarska opravila
KEMIJSKA INDUSTRIJA »KAMNIK« čestita vsem delovnim ljudem ob prazniku republike in priporoča svoje priznane izdelke: - amonitratna, praškasta, vodoplastična in metanska razstreliva - prenosna skladišča za razstrelivo - počasi gorečo vžigalno vrvico - črni smodnik - prižigalā za miniranje, signalna in razna pirotehnična sredstva za civilno zaščito in SLO - aluminijске paste in prahove raznih vrst - ekstrudirane, polietilenske in polipropilenske folije, rokave in vrečke raznih vrst in dimenzij, tiskane in netiskane	ŽIVILSKA INDUSTRIJA FRUCTAL TOZD ALKO LJUBLJANA, Frankopanska 9 OBRAT ZA PREDELAVO SADJA NA DUPLICI PRI KAMNIKU se pridružuje čestitkam ob 29. novembru, prazniku republike	OBRTNO PODJETJE USLUGA KAMNIK čestita vsem delovnim ljudem ob 29. novembru
SGP GRADBINEC Kranj TOZD GRADBENA OPERATIVA KAMNIK čestita vsem delovnim ljudem ob prazniku republike	SLAVKA IN SREČO KRMAVNAR KLJUČAVNIČARSTVO, FINOMEHANIKA IN KOVINSKA GALANTERIJA Komenda, Sadarjeva 3 ob prazniku republike čestitava vsem delovnim ljudem in občanom Kamnika ter se priporoča za naročila	Gospodarska banka Ljubljana POSLOVNA ENOTA KAMNIK vam v svojih enotah v Kamniku, Titov trg in na Bakovniku, opravi vse bančne storitve zaupno in zanesljivo ter se pridružuje čestitkam ob prazniku republike
SAMOSTOJNI OBRTNIKI ZDRUŽENI V OBRTNO ZDRUŽENJE KAMNIK čestitajo ob dnevu republike vsem občanom	Kemična industrija »Donit« Medvode TOZD TRIVAL IN TOZD KEMOSTIK KAMNIK čestitata vsem delovnim ljudem, občanom in poslovnim partnerjem ob prazniku republike	Elektroelement Izlake TOZD SVIT KAMNIK čestita ob dnevu republike vsem delovnim ljudem in občanom
	Stanovanjsko komunalno gospodarstvo SKG p. o. KAKNIK iskreno čestitata vsem občanom ob 29. novembru	Inštalaterstvo, centralne kurjave in vodovodne inštalacije PETER PODJED, Godič 81/a P. Stahovica se pridružuje čestitkam ob dnevu republike in se priporoča za naročila
	LONČARSKO PODJETJE KOMENDA iskreno čestita ob dnevu republike vsem delovnim ljudem	

Tovariši, ste pozabili na Petra?

Nedeljsko jutro v Kamniški Bistrici. Planinski vršaci so zaviti v meglo, ki pa daje slutiti, da ne bo dolgo kljubovala sončnim žarkom. In res, že čez nekaj ur se megla razkadi in vrhovi zažirijo v jesenskem soncu, ki se počasi pomika proti dolini. Rodi se prečudovit dan, ki s svojo lepoto nagradí pohodnike v Repov kot na

grob kurirja Ivana Robleka-Petra. Kljub prizadevanju vodstva KO ZRVS Zaprice in dobri organizaciji je rezernih starešin začuda malo, čast pohoda rešujejo učenci OŠ Toma Brejca, ki jih je lepo število.

Tudi tokrat je prišel – kot vedno – Štrinov Mirko iz Stranj, borec Kokrškega odreda in nam

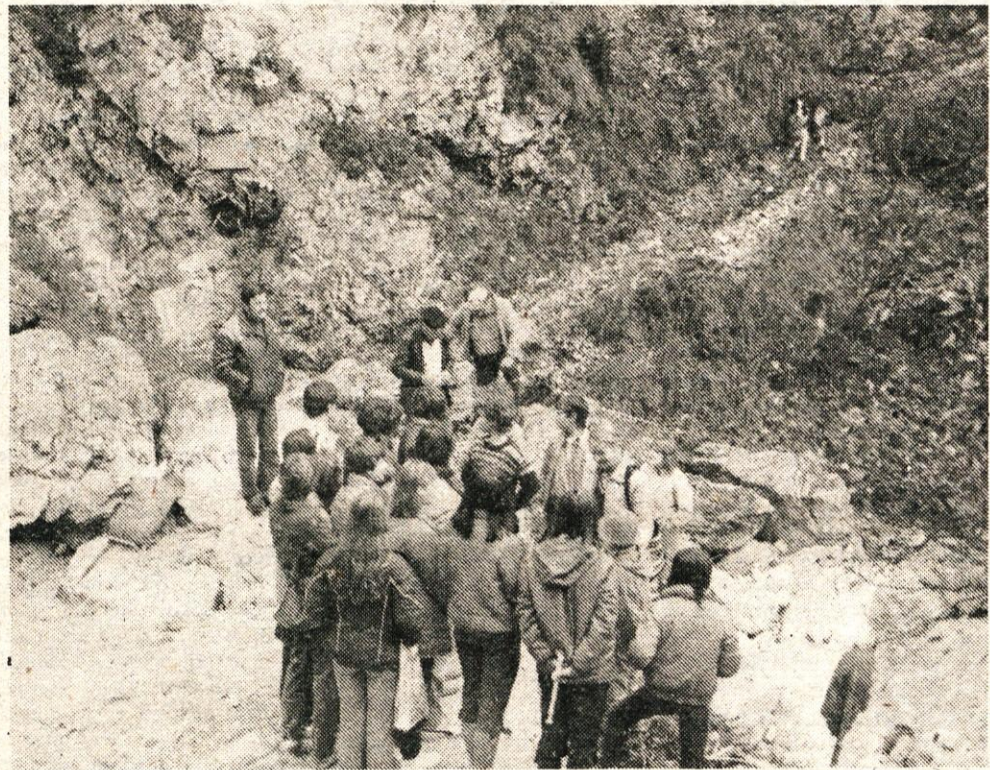
ponovno slikovito in doživeto orisal tragični dogodek, ki se je v Repovem kotu odigral v poznem poletju leta 1944. Skupina nemških gorskih lovcev je pod vodstvom izdajalca presenetila skupino kurirjev. Od treh je enemu uspelo pobegniti, ena kurirka je bila ujeta, Peter pa je v skalovju obležal in našel tu svoj večni

dom. Tovariši Mirko sicer ni bil neposredno udeležen v tem dogodku, vendar je bilo njegovo pripovedovanje tako živo in doživeto, kot to more le človek, ki je soustvarjal zgodovino NOB. Med drugim je dejal, da je bila naša polpretekla zgodovina pisana s krvjo in take zgodovine ne more nihče in nikoli izbrisati. Ali niso prav današnji težki časi primeren trenutek, da o tem nekoliko več razmišljamo in žrtvujemo tudi kakšno urico svojega prostega časa?

Svoj kulturni delež so nato prispevali učenci OŠ Toma Brejca, ki so s kratkim, a pristranim sporedom počastili Petrov spomin in spomin vseh tistih, ki so za svobodo žrtvovali vse. Njim so se pridružile tudi gimnazijke, ki so sicer že prerasle osnovnošolske klopi, pohodu pa so ostale zveste. Med njimi tudi Barbara Lipovšek, ki je Petra obiskala že petkrat. V svojem spisu je razmišljala kaj je tisto, kar jo leto za leto žene v Repov kot: je to Petrova ljubezen do domovine in svobode ali je to njunih 16 let, ko se je on moral od življenja posloviti, njej pa se življenje še le začelo. Dokončnega odgovora na to vprašanje še ne ve, prepričana pa je, da bo prihodnje leto ponovno prišla.

Podobno razmišljajo še mnogi in dokler bodo tako razmišljali o velikih dejanjih malih ljudi, toliko časa Peter in njegovi padli tovariši ne bodo pozabljeni.

DUŠAN OSREDKAR

V Utoku

*Učenci osmih razredov smo obiskali Utok z namenom, da bi čimbolje spoznali poklice v usnjarski industriji.

Da predelajo kože v usnje, iz kakršnega imamo jopiče, denarnice, torbe in drugo, je potrebno ogromno dela.

Ko kože dobijo, jih delavci naložijo v kupe. Tako uskladiščene kože lahko čakajo tudi celo leto, da jih predelajo.

Prvi postopek pri predelavi je strojenje kože. Take kože odpeljejo k stroju, ki cepi dlake. Te dlake so uporabne za izdelavo krtač, čopičev ter zobnih ščetk. Nato kože prebarvajo. To delo nadzoruje kemijski procesničar, vse barvanje pa opravijo stroji. Kože nato sušijo, nato pa suhe kože valkajo. Zaprejo jih v ogromne sode, ki se vrtijo. Tako se kože mehčajo. Nato jih še nape-

najo, da se zravnaajo, saj so od valkanja pomečkane. Tako kože postanejo usnje. Kreatorji iz kartona izrežejo kroje in spretno šivilje izdelajo oblačila. V šivalnici gre delo kar po tekočem traku. Ena šivilja dela le gumbnice, druga le žepe itd. V tovarni je tudi galanterijski oddelek, kjer delajo torbice, rokavice, denarnice, pasove in podobno. Zelo zanimivo je tudi na krznarskem oddelku, kjer iz lisicijih, zajčjih ali ovčjih kož delajo plašče, kučme in okrasne ovratnike.

Vse te izdelke prepeljejo v trgovine, kjer čakajo na kupce. Vsi tisti, ki jih veselijo poklici v usnjarski industriji, se bodo po tem zanimivem ogledu gotovo laže odločili za svoj bodoči poklic.

MATEJA KREGAR, novinarski krožek, OŠ Frana Albrehta, Kamnik

Društvo za varstvo in vzgojo ptic Kamnik

prireja tradicionalno

razstavo ptic

v počatitev dneva republike

Razstava bo v OŠ Toma Brejca v Kamniku od 27. do 30. novembra 1982. Odprta bo vsak dan od 8. do 18. ure.

Vabljeni!

ZAHVALA

Mnogo prežgodaj nas je zapustil – čeprav je bil kljub težki bolezni poln življenjske volje in je še vedno upal na boljše – naš dragi, dobri in nenadomestljivi mož, oče in dedek

JOŽE
ŠUŠTAR-
MIHA

Vsem, ki ste nam ob teh težkih trenutkih pomagali, izrazili ustno ali pisno sožalje in našemu očetu poklonili toliko prelepega cvetja, ki ga je imel vedno rad ter ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, iskrena hvala. Še posebej se zahvaljujemo za poslovilne besede govornikom OOS Stol Kamnik, organizaciji ZZZB Kamnik, ZZZB Zg. Tuhinj, društvu invalidov Kamnik, društvu upokojencev Kamnik, predstavniku društva bolnikov MS in praporščakom omenjenih društev za izkazano zadnjo čast. Zahvaljujemo se tudi OK SZDL Kamnik za pozornost in pomoč pri organizaciji pogreba ter pihalni godbi Solidarnost Kamnik. Posebna in najiskrenejša zahvala tudi dr. Milanu Kralju iz ZD Kamnik za njegovo požrtvovalno in vztrajno zdravljenje ter pomoč v času hude bolezni. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zaljujoči:

žena, hčerka in sinova z družinami.

Kamnik, 19. novembra 1982

ETA – ŽIVILSKA INDUSTRIJA KAMNIK

potrebuje za opravljanje del in nalog
VODJO IZMENE

Pogoji:

- srednja izobrazba živilske ali kemijske smeri
- 3 leta delovnih izkušenj
- 8 tednov poskusnega dela

KV AVTOMEHANIKA

Pogoji:

- poklicna avtomehaniška šola
- 6–12 mesecev del. izkušenj
- 6 tednov poskusnega dela

Prijave sprejemajo 8 dni po objavi v časopisu na naslov: ETA – Kamnik, Kajuhova pot 4, 61240 Kamnik

POPRAVEK

Osnovna sredstva na TOZD Kalcit, se pod točkami 1,3 in 5 pravilno glasijo:

Osnovno sredstvo	kom	izključna cena
1. Mlin 12-1	2	30.000
2. Vibro sito Slovenija ceste	1	32.000
3. Brena	1	30.000

Ta oglas je bil objavljen v Kamniškem občanu št. 19/82 z dne 18. 11. 1982 na strani 7.

OBČINSKA RAZISKOVALNA SKUPNOST KAMNIK

objavlja

RAZPIS

O PODELITVI NAGRAD IN PRIZNANJ
ZA INOVACIJE V OBČINI KAMNIK
ZA LETO 1982

1. Za nagrade in priznanja lahko kandidirajo delavci v združenem delu občine Kamnik, ki so v letih 1981 in 1982 uresničili svoje dosežke na področju inovatorstva (izumi, modeli in vzorci, tehnične in druge izboljšave.)

2. Kandidate za nagrade in priznanja lahko predlagajo:
– komisija za inovacije ali drugi odbori za inventivno dejavnost pri TOZD oziroma DO,
– delavski sveti TOZD ali DO,
– družbenopolitične organizacije,
– društva DIATI, LT, DIT,
– strokovna društva in
– posamezniki.
Za nagrado se lahko prijavijo tudi inovatorji sami.

3. Prijava v pisni obliki mora vsebovati:
– osebne in splošne podatke prijavitelja,
– opis in risbo prijavljene inovacije,
– podatke za vrednotenje inovacije: prihranek, uporabnost, izvirnost, vpliv na delovne pogoje,
– pogoji nastanka, pomembnost za stabilizacijo,
– dokazilo, da je inovacijo obravnavala in priznala pristojna komisija, odbor ali drug pristojni organ.

4. Na predlog razpisne komisije in na osnovi pravilnika o podeljevanju nagrad in priznanj bo Občinska raziskovalna skupnost Kamnik podelila denarne nagrade s plaketami in nagrade s priznanji najboljšim inovatorjem v letu 1982.

5. Prijave zbira Občinska raziskovalna skupnost Kamnik, Kamnik, Titov trg 9/I do 28. februarja 1983

6. Imena nagrajencev bodo objavljena v javnih sredstvih obveščanja.

7. Vse dodatne informacije v zvezi z razpisom lahko dobijo kandidati na sedežu Občinske raziskovalne skupnosti Kamnik.

● Iz doma upokojencev

Naše vezi z drugimi domovi se utrjujejo

Z domovi upokojencev smo navezali že več stikov, zdaj jih še poglobljamo. V tednu upokojencev ljubljanskih občin smo septembra obiskali Dom Marije Draksler Marjane v Šiški.

S tega srečanja smo odnesli zelo lepe vtise. Predvsem o razstavi njihovih ročnih del v klubskem prostoru, ki nas je navdušila, nanjo so se pripravljali z delom leto dni. S stanovalci smo se pozdravili kot stari znanci in bili prijaz-

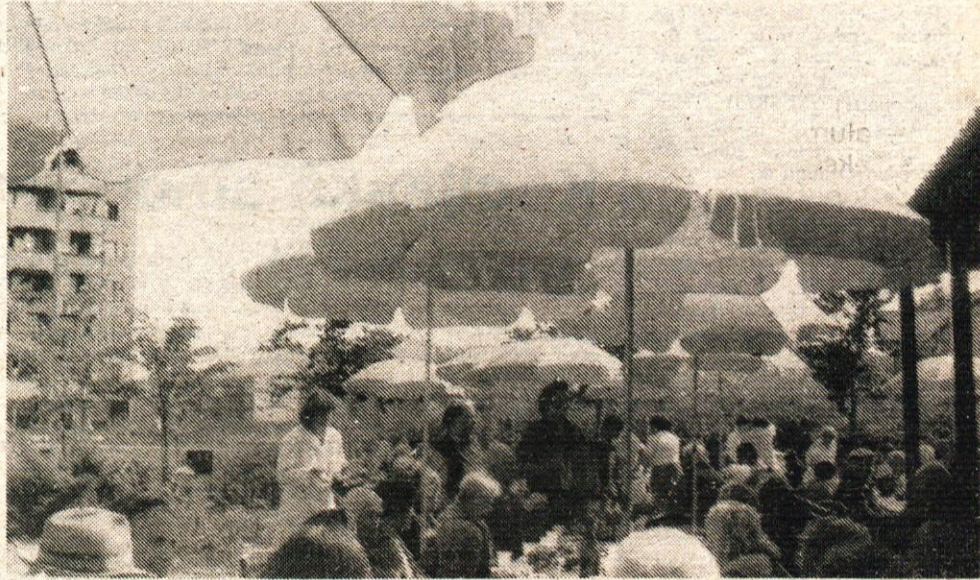
ni in gostoljubno, povabljeni k pogrnjenim mizam, na prostoru pred hišo, pod sončnike sončnih barv in v stebrišče z zelenjem, ki nudi streho in senco.

V oktobru pa smo imeli še drugi povratni obisk. Iz Doma Petra Uzarja v Trzinu se je pripeljala k nam skupina 49 varovancev pod vodstvom tamkajšnje direktorice. Peljala je svojo skupino na izlet v Volčji potok, v Kamniško Bistrico in k nam v naš dom ter

potem še na Brnik. Po pozdravu in kosilu smo si skupaj ogledali naš dom. To je bilo pohvale in čudenja, kako lepo je pri nas, ugodno in prijetno!

Želimo, da bi se poznanstva in vezi z drugimi domovi še poglobljala in širila. Koristilo nam bo in nas seznanjalo z življenjem drugod in prineslo marsikatero vzpodbudo.

MARIJA LAVRIČ

Piknik v Šiški in Kamničani

Slovesnost ob 60- letnici

Člani kamniške gorske reševalne službe so ob praznovanju 60-letnice obstoja in organiziranega delovanja pripravili nadvrse zanimivo razstavo. Slovesno so jo zaključili s kulturno prireditvijo, na kateri so sodelovali pevci Lire in učenci šolskega centra Rudolf Maister. Za 25 let neprekinjenega dela v GRS Kamnik so prejeli priznanja Tone Kuhar, Tone Štrifot in Ivo Motnikar, postaja GRS Kamnik pa je za dolgoletno uspešno delo prejela državno odlikovanje red zaslug za narod s srebrnimi žarki. Gosti so si ogledali tudi zanimiv film o reševanju ponesrečencev s pomočjo helikopterja, ki je danes nepogrešljiv pri uspešnem reševanju na težko dostopnih gorskih grebenih (Foto: Mira Jančar)

RDEČI KRIŽ SLOVENIJE OBČINSKA ORGANIZACIJA KAMNIK

KRVODAJALSKA AKCIJA 28. 12. 1982

Zbiranje krvodajalcev in zagotavljanje zadostnih količin krvi je naloga, ki ima poseben družbeni pomen, in s tem zahteva tudi posebno pozornost in skrb, ki je osredotočena na osebnost človeka kot najbolj aktivnega dejavnika in edini možni vir te dragocene tekočine. V tem je družbena, humana in ljudska narava ter vrednost tega dejanja, ki v naši samoupravni socialistični družbi pomeni izraz visoko razvite zavesti in globoke splošnodružbene solidarnosti naših delovnih ljudi in občanov.

Da bi zagotovili zdravstvu dovolj krvi za vsakega posameznika, ki mu bo to zdravilo

potrebno, si moramo vsi prizadevati, da bo vsak za to sposoben občan vsaj enkrat daroval kri.

Letos je že darovalo kri 1120 krvodajalcev, in tudi v decembrski akciji pričakujemo zadostno število krvodajalcev.

Prijave sprejema občinska organizacija Rdečega križa, Maistrova 2 v Kamniku, tel. 831-565, v delovnih organizacijah aktivni Rdečega križa ali aktivisti, ki so jih za krvodajalstvo pooblastile osnovne organizacije sindikata, v krajevnih skupnostih pa tudi krajevne organizacije Rdečega križa.

PRIJAVA

za prostovoljno krvodajalstvo 28. 12. 1982

1. Priimek in ime

2. Rojstno leto naslov bivanja

3. Zaposlen v delovni organizaciji

Obvezujem se, da se bom odzval-a vabilu Rdečega križa za darovanje krvi

Podpis

Tek na Krvavec

Prizadevni člani smučarskega društva Strahovica iz Sela pri Vodica so v nedeljo, 7. novembra priredili tek na Krvavec za že tradicionalni »SEŠKOV MEMORIAL«. Proga je potekala od spodnje postaje gondolske žičnice po Grabnu do Ambroža čez Jezerca do Gopinca, kjer je bil cilj. Proga je bila dolga približno 11 km z višinsko razliko 850 m. Tekmovali so v društveni in meddruštveni konkurenci. Najboljši je bil Metod Pibernik, SK Kamnik, ki je zmagal z novim najboljšim časom proge 51,33 min., v društveni konkurenci je zmagal Hine Rosulnik, pri ženskah pa Dragi Zupan, najboljša ekipa pa VP Škofja Loka (Peter Pibernik in Janez Skorjanc). Rezultati:

Moški (društveno): 1. Rosulnik Hine 51:48 min., 2. Zupan Janez 54:50 min., 3. Trojar Bojan 59:15 min.

Ženske (društveno): 1. Zupan Dragi 1:17:10 min., 2. Kosec

Dragi 1:20:23 min., 3. Sršen Marti 1:24:50 min.

Moški (meddruštveno): 1. Pibernik Metod, SK Kamnik 51:33 min., 2. Pibernik Peter, VP Škofja Loka 54:05 min., 3. Skorjanc Janez, VP Škofja Loka 58:57 min.

P. K.

Kegljaška sindikalna liga

V organizaciji občinskega sindikalnega sveta in kegljaškega kluba Kamnik se je oktobra spet začelo tekmovanje v občinski sindikalni ligi. V jesenskem in spomladanskem delu bo merilo moči okoli 20 šestčlanskih ekip v A in B ligi. Tekmuje se po ligaškem sistemu, vsaka ekipa se pomeri z vsako, enkrat v jesenskem, enkrat v spomladanskem delu. Tekmujejo pretežno ekipe delovnih organizacij kamniške občine in tako je tekmovanje dobilo svoje mesto tudi v rekreaciji delovnih ljudi in občanov.

Rezultati I. kola – A liga

Sol : Utok 2295 – 2403 kegljev, Alprem : Zarja 2315 – 2267, KIK : Menina 2296 – 2340, Titan : Graditelj 2374 – 2376, Obrtniki : Integral 2386 – 2350 kegljev.

II. kolo

Zarja : Obrtniki 2302 – 2380, Stol : Graditelj 2445 – 2363, Integral : KIK 2448 – 2382, Utok : Titan 2351 – 2366, Menina : Alprem 2425 – 2364 kegljev.

Lestvica A lige po dveh kolic:

1. Obrtniki 4 4766 kegljev, 2. Menina 4 4765, 3. Integral 2 4798, 4. Utok 2 4754, 5. Titan 2 4740, 6. Stol 2 4740, 7. Graditelj 2 4739, 8. Alprem 2 4679, 9. KIK 0 4678, 10. Zarja 0 4569 kegljev.

—do—

V Vežici – padec v smrt

Oktobra je v gorah najlepše. Kdor to lepoto doživi enkrat, jo hoče videti še drugič in še mnogokrat. V sivih stenah, kjer so lišaji že rdeči, tam, kjer gibanje človeka ni več hoja ampak plezanje, tam je plezalcem v teh jesenskih dneh najlepše. Zato ni čudno, da je bilo to lepo oktobrsko nedeljo v ostenju nad Šraj peskom, Vežici in Vrščih več plezalnih navez, pa tudi na Korošici in njeni lepi okolici so planinci lahko občudovali nepozabne barve gorske narave.

Po gozdu proti steni Vežice sta v brezpotju že zgodaj zjutraj hodila plezalca Mirko in Tone in z gazenjem po odpadlem listju plasila ptice in gamse. Vrhove zelenih špic so že dosegli prvi sončni žarki, spodaj po robu pa so se leno vlačile sive jutranje megle in zlato rumenim macesnom poklanjale še večjo lepoto.

Ustavila sta se pod steno, pri vstopu v plezalno smer Geršak-Grčar, imenovano po dveh mladih alpinistih, ki sta se s srcem zapisala goram in jim bila zvesta, dokler jima prav ne niso ugasnile življenja v Štajerski Rinki. Premagala sta skoraj šeststo metrov težke stene, toda vrha nisa dosegla. Omahnila sta pod vrhom, v najlažjem delu stene. Zakaj? Kdo ve?

Mirko in Tone sta vstopila v steno. Plezala sta počasi, morda iz previdnosti, ali pa sta težko premagovala najtežja mesta v steni, tudi pete težavnostne stopnje. Dan se je prevesil v popolno. Vreme se ni slabšalo, le megle so se vse bolj ponujale in končno zakrile steno. Plezanje v megli pa ni nič prijetno. Premagala sta že dve tretjini stene in tudi najtežji del. Mogoče je tudi njiju premagala lagodnost, ki je človeku tako nevarna in ji kloni največkrat v nepravem času, takrat, ko moč, volja in previdnost za doseg nekega cilja popustita, cilj pa še ni dosežen. Posledice so neizogibne, le da je cena za takšno slabost lahko samo poraz, lahko pa izgubimo najdražje – življenje.

Bila sta v lažjem delu stene in za varnost sta poskrbela le z naravnim varovanjem. Vrv okrog skalnega rogljica je bila bolj moralno kot pa tehnično varovanje za primer padca. Mirko, ki je vodil navezo, je bil že precej oddaljen od stojišča, vidljivost je bila zaradi megle slaba. Mladi soplezalec Tone je pazljivo spremljal prijatelja, ki se je počasi bližal vrhu stene, ki ni bila lahka, vsaj za oba pripravnika ne, zato sta v sebi gotovo čutila vsak svoj ponos in zadovoljna sama s seboj

prezgodaj opustila zanesljivo varovanje.

Padca v steni tudi z vso tehnično opremo, znanjem in izkušnjami ni mogoče popolnoma preprečiti, zanesljivo pa se z dobrim varovanjem zmanjšajo posledice padca. To sta mlada plezalca prekmalu pozabila in usoda je bila vse bližja.

Prvemu v navezi se je odlomila skala... padel je.

Sunek vrvi je potegnil za seboj še drugega v navezi. Oba sta omahnila sedemdeset metrov v globino. Stena je ostala nena, udarci plezalnih kladiv so utihnili, besede plezalcev so zamrle. Trenutki sreče so postali neskočna večnost. Rahel veter, ki je mirno razganjal sive megle okrog stene, je upogibal osamle rume travo, ki so globoko sklonjene nad steno hotele dokazati, da še živijo, da še niso umrle, da je v steni še življenje...

Plezalna vrv se je med padanjem Mirka in Toneta zataknila za sklanj odlom, ki je bil čvrsto zagrozen v neki poči stene. Vrv je vzdržala in po silovitem padanju sta oba sunkoma obvisela v steni. Sreča ju ni čisto zapustila. Mirko je dobil le manjše poškodbe, bil pa je razumljivo močno pretresen. Globoko pod njim je na vrvi negiben visel soplezalec Tone. Iz stene so začeli odmevati klici na pomoč...

Slišali so jih mladi kamniški planinci in alpinisti, ki so se vračali iz Korošice. Hitro so obvestili reševalce in PM v Kamniku.

Reševalna akcija se je začela. Mudilo se je, zato je bil v akcijo takoj vključen helikopter RSNZ. Sredi popoldneva je odnesel iz Kamnika proti mestu

nesreče prve reševalce in opremo. Vse je potekalo zelo hitro. Vrh Vežice je bil v megli, zato je helikopter odlagal reševalce le tam, kjer je še ni bilo. Opravil je pet poletov in pomagal le reševalcem, za ponesrečenca ni bilo več časa niti možnosti. Megla in noč sta to preprečila. Med tem so do ponesrečencev že prišli kamniški in tržiški reševalci, ki so plezali v bližini. Stena je bila v megli in noč se je hitro bližala. Začeli so z reševanjem.

Osemnajstletnemu Tonetu niso mogli več pomagati, umrl je na mestu nesreče in preživel Mirko je bil po tem še bolj pretresen. Hitro so ga rešili iz stene.

Precej zahtevno je bilo reševanje umrlega. Bil je nad dvesto metrov visoko v steni in zaradi megle je bilo v temni noči reševanje še težje, toda z reševanjem nismo prenehali. Mladi reševalci in dobri alpinisti so z uporabo reševalne tehnike zelo hitro in uspešno rešili mladega Toneta iz stene. Bila je že trda tema, ko se je pričel drugi del garaškega reševanja, prenos ponesrečenih v dolino.

Možje so si ročice gorskih nosil podajali iz roke v roko, varovali drug drugega, pot v dolino Bele pa se je vlekla in vlekla. Odpadlo listje, ki ga je mladi Tone še to jutro gazil spodaj po gozdu, mu je sdaj pod nogami reševalcev šelestelo poslednjo melodijo.

V temnem gozdu je žalostni sprevod s prižganimi bakljami zgleдал skoraj svečano. Pri mostu v Beli se je končala njegova zadnja tura, spominjali se je bodo le njegovi prijatelji njemu v spomin.

CENE GRILJC

Plezalna šola

Letošnja plezalna šola je krepko zastavila delo. Dokler je bilo vreme lepo, so bili redni treningi v plezalnem vrtcu na Starem gradu. Sedaj bodo nadaljevali s teoretičnimi predavanji – vsak četrtek v prostorih PD Kamnik, vaje in treningi pa bodo v športni dvorani pri osnovni šoli Frana Albrehta ob sredah zvečer.

Tudi nekaj tur je bilo opravljenih: 16. in 17. oktobra so bili na Korošici, kjer je bila nogometna tekma na »visoki« (1800 m) ravni. Ker štajerskih alpinistov ni bilo, da bi se pomerili s kranjskimi, je bila odigrana tekma med nadobudno mladino – »punkovci« in starejšimi. Za prvo ekipo so igrali alpinistični pripravniki in letošnji udeleženci plezalne šole, za drugo pa kamniški, ljub-

ljanski in tržiški alpinisti. Rezultat je bil 2:1 za starejše.

Druga tura je bila v okviru planinskih trimskih pohodov in sicer že tradicionalnega pohoda po poteh II. grupe odredov. Naslednja tura je bila že pravo plezanje. Tako so 30. in 31. oktobra Andre Balantič, Boštjan Griljc, Darja Jenko, Rado Nadevšek in Marko Prezeli naredili svoj prvi vzpon. Skupaj z gorskimi vodniki in inštruktorji alpinizma so preplezali v Brani Zgornji in Spodnji steber, Šijo, Centralno smer, v Planjavi pa X s SZ grebenom.

Bojč

Kamniški občan

OBVESTILO ŽIVINOREJCEM

Obveščamo uporabnike veterinarskih storitev, da zaradi varčevalnih ukrepov naročajo obiske veterinarja na domu samo med 7. in 13. uro. V popoldanskem in nočnem času se opravljajo samo nujni primeri, ki so nastali po 13. uri.

Veterinarski zavod
Kamnik-Domžale

KAMNIŠKI OBČAN, glasilo občinske konference SZDL Kamnik – Kamniški občan je aprila 1981 ob 20-letnici izhajanja prejel srebrni znak OF – Ureja uredniški odbor – glavna in odgovorna urednica Jana Taškar – tehnični urednik Franc Mihavec – strokovna sodelavka Vera Mejač – Izhaja dvakrat mesečno – Naslov uredništva: Kamnik, Tomšičeva 2, telefon 831-311 – tekoči račun pri OK SZDL 50140-678-57039 – Kamniški občan – Rokopisov in fotografij ne vračamo – Tiska CGP Delo v Ljubljani.